L. 14. Kraków, dnia 31 grudnia 1900. Rocznik XXI.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ
dla stoł. król. miasta Krakowa.

Przedpłatę roczną 1 zła. składać można w biurach Komisarzy obwodowych. Właściciele domów w Krakowie otrzymują dziennik rozporządzeń bezpłatnie.

C. k. Rada szkolna krajowa.

L. 6756. Lwów, 29 maja 1899.

Orzeczenie organizacyjne szkoły wydziałowej żeńskiej im. św. Scholastyki w Krakowie.*)

Na podstawie ustawy krajowej z dnia 23 maja 1895 Nr. 57 Dz. u. kr. oraz rokowań, przeprowadzonych z gminą m. Krakowa, c. k. Rada szkolna krajowa, zmieniając dotychczasowe orzeczenie, odnoszące się do organizacyi szkoły wydziałowej żeńskiej im. św. Scholastyki w Krakowie, wydaje dla szkoły tej orzeczenie następujące:

I. Szkołę tę przekształca się z czteroklasowej na sześcioklasową wydziałową w myśl art. 14 ustawy krajowej powyżej powołanej.

II. Szkoła ta przekształcona rządzić się będzie planem naukowym, przepisanym dla szkół wydziałowych sześcioklasowych. Radzie miasta Krakowa służy jednak prawo projektowania zmian w tym planie naukowym, któreto zmiany wymagają zatwierdzenia c. k. Rady szkolnej krajowej.

III. Szczegółowe unormowanie stosunków tej szkoły określone będzie w osobnym statucie i w osobnym regulaminie szkolnym, które c. k. Rada szkolna krajowa wyda po wysłuchaniu zdania Rady miasta Krakowa z zachowaniem postanowień niniejszego orzeczenia organizacyjnego.

Zarząd trzech klas wyższych spoczywać będzie w rękach dyrektora i konferencyi nauczycieli, udzielających nauki w trzech klasach wyższych. Uchwałom konferencyi poddane będą wszystkie ważniejsze zarządzenia, odnoszące się do trzech klas wyższych.

IV. Etat nauczycieli szkoły wydziałowej składać się będzie z dyrektora i następujących nauczycieli, względnie nauczycielek wydziałowych starszych: 1) z kwalifikacyą z grupy językowo-historycznej, 2) z kwalifikacyą z grupy przyrodniczo-matematycznej, 3) z kwalifikacyą do udzielania rysunków. Oprócz tego należą do etatu szkoły katecheta rz. kat. i nauczyciel religii izraelickiej.

Przy nominacyi dyrektora i nauczycieli(ek) etatowych tej szkoły służy Radzie miasta Krakowa prawo prezenty. Nauczyciele(ki) etatowi pod względem płacy i innych służbowych korzyści zaliczeni są do klasy I. płac w myśl art. 11 ustawy z dnia 5 maja 1896 Nr. 34 Dz. u. kr.

*) Rada miejska przyjęła to orzeczenie na posiedzeniu w dniu 12 października 1899 do wiadomości i przekazała je Sekcyi IV. do dalszego zarządzenia.

V. O ile systemizowani powyżej nauczyciele a ewentualnie także nauczyciele nadetatowi, ustanowieni dla oddziałów równorzędnych trzech klas niższych, nie wystarczą do udzielania nauki planem naukowym przepisanej, użyci będą do udzielania jej nauczyciele(ki), przyjęci za osobnem wynagrodzeniem. Nauczycieli(ki) tych powołuje Rada miasta Krakowa, względnie Sekcya szkolna tejże Rady, donosząc o tem przed powołaniem władzy szkolnej, której służy prawo sprzeciwienia się powołaniu nauczyciela(lki), nieodpowiadającego warunkom § 38 ustępu drugiego i § 48 ustawy państwowej z dnia 14 maja 1869, względnie ustępu czwartego art. 14 ustawy krajowej z dnia 23 maja 1895 r.

VI. Rada szkolna krajowa na wniosek Rady miasta Krakowa mianować będzie dla trzech klas wyższych tej szkoły na każde trzy lata osobnego kuratora, który będzie miał prawo uwagi swoje i spostrzeżenia, odnoszące się do tych klas, przedkładać Radzie szkolnej i Reprezentacyi miasta, zwiedzać szkołę i być obecnym na posiedzeniach konferencyi nauczycieli(lek) klas wyższych z głosem doradczym.

VII. Wszystkie wydatki na rzeczone potrzeby tej szkoły, wymienione w art. 6 ustawy z dnia 24 kwietnia 1894 Nr. 49 Dz. u. kr., pokrywać będzie gmina miasta Krakowa.

VIII. Przyborów szkolnych dla trzech klas niższych dostarczać będzie Rada szkolna krajowa z funduszu szkolnego krajowego, który zarazem na pomniejsze potrzeby szkolne i urzędowe wypłacać będzie zarządowi szkoły kwotę rocznie trzydzieści (30) zła. Przyborów naukowych dla trzech klas wyższych dostarczać będzie gmina m. Krakowa z funduszów własnych, wyznaczając z nich zarazem odpowiedni ryczałt na pomniejsze wydatki szkolne i urzędowe.

IX. Płaca i dodatek za kierownictwo dyrektora, oraz płace i dodatki na mieszkanie nauczycieli religii i nauczycieli, względnie nauczycielek świeckich, ustanowionych dla tej szkoły w myśl art. IV. niniejszego orzeczenia, pokrywane będą z ogólnej prestacyi, do której gmina miasta Krakowa prawomocnemi orzeczeniami jest obowiązaną, zaś dodatki ich pięcioletne pokrywać będzie w myśl art. 13 ustawy z dnia 15 czerwca 1892 Nr. 40 Dz. u. kr. fundusz szkolny krajowy. Wynagrodzenie zaś nauczycieli(lek), powołanych w myśl art. V. niniejszego orzeczenia do udzielania nauki, pokrywać będzie gmina miasta Krakowa z własnych funduszów i wypłacać ze swojej kasy.

X. Uczenice trzech klas wyższych opłacać będą wprost do kasy miejskiej co pół roku z góry opłatę w kwocie 10 (dziesięciu) zła. Opłaty te może Rada miejska za zezwoleniem c. k. Rady szkolnej krajowej zmienić. Od opłaty tej uwalnia Rada miejska.

XI. Postanowienia niniejszego orzeczenia obowiązują od początku roku szkolnego 1899/1900.

XII. Plan naukowy trzech klas wyższych wprowadzony będzie jednak w użycie stopniowo poczynając od roku szkolnego 1899/1900, a w miarę przeprowadzenia tego planu zwijane będą dotychczasowe kursa teoretyczne, istniejące przy tej szkole wydziałowej. Postanowienia przejściowe wyda c. k. Rada szkolna krajowa.

XIII. Przy szkole wydziałowej pozostają nadal zorganizowane poprzednio kursa robót kobiecych i kurs handlowy, inne zaś kursa specyalne mogą być wprowadzone na podstawie uchwały Rady miasta Krakowa za zezwoleniem c. k. Rady szkolnej krajowej. —

C. k. Namiestnik:
Piniński m. p.

L. 71015

I.

OBWIESZCZENIE.

Zgodnie z uchwałą Rady miejskiej z 11 października b. r.*) otwiera gmina m. Krakowa, z dniem 3 listopada b. r., **miejski skład węgla na dworcu kolei północnej od strony ul. Warszawskiej,** celem cząstkowej odsprzedaży węgla mieszkańcom m. Krakowa po cenie kosztu.

Węgiel ze składu miejskiego sprzedawany będzie codziennie, z wyjątkiem niedziel i świąt, od godziny 7 rano do 5 wieczorem, z przerwą od godziny 12 do 1 w południe, każdemu zgłaszającemu się mieszkańcowi miasta Krakowa, lecz w ilości nie większej, jak 3 ctn. cłowe dziennie dla jednej rodziny i tylko za gotówkę:

a) w składzie na miejscu, bez dostawy do mieszkania, w cenie po 82 halerzy, t. j. 41 ct. za 1 ctn. cłowy, albo

b) z dostawą do mieszkań, w cenie po 90 halerzy, t. j. 45 ct. za 1 cetnar cłowy,

i to w koszach lub workach plombowanych po 1 cetnarze, z wozów miejskich, które w tym celu po mieście krążyć będą.

O przejeździe wozów z węglem po mieście dawany będzie znak trąbką.

Do odbioru ceny kupna za węgiel, zakupiony w składzie na miejscu, uprawniony jest zarządca składu, cenę zaś za węgiel zakupiony z wozów krążących po mieście, uiszczać należy przy wozie przed odbiorem węgla robotnikowi, odnoszącemu węgiel do mieszkania kupującego.

Węgla kupionego ze składu miejskiego nie wolno ani odsprzedawać, ani też z miasta wywozić, a niestosujący się do tego zakazu, tracą prawo do nabywania węgla w składzie miejskim.

Zmiany cen węgla podawane będą do publicznej wiadomości. —

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa,
dnia 31 października 1900 r.

Prezydent miasta:
J. Friedlein w. r.

*) Zob. na str. 77 kol. lewa.

L. 81354.

Przedmioty znalezione.

W czasie od 1 do 30 listopada znaleziono w Krakowie następujące przedmioty:

A) Złożone w Kasie miejskiej:

Art. 503. Kawałek materyi kremowej.
„ 513. Pudełko ze złotym łańcuszkiem i brożką.
„ 514. Boa damskie z piór.
„ 515. Kartka zastawnicza z zakładu Angelusa.
„ 516. 3 rulony od zegarków kieszonkowych.
„ 517. Kołnierz damski.
„ 518. 2 rzemienie.
„ 519. 4 kluczyki.
„ 520. Scyzoryk.
„ 521. 3 kluczyki.
„ 522. Książka p. t. „Początki nauki języka niemieckiego“.
„ 523. Stalowy woreczek z drobną kwotą.
„ 524. 6 kluczyków.
„ 525. Klucz.
„ 526. Okulary.
„ 527. Pugilares z pieniędzmi rosyjskimi, dwoma pierścionkami i receptą.
„ 528. Książka wkładkowa Powiatowej Kasy Oszczędności Witolda Jastrzębskiego.
„ 529. Książka ekonomatu miejskiego.
„ 530. Kartka zastawnicza z zakładu Angelusa.
„ 531. 3 klucze od kasy wertheimowskiej.
„ 532. Zarzutka koloru popielatego.
„ 533. Sztuka organtyny.
„ 534. Woreczek damski.
„ 535. Laska.
„ 536. Rączka metalowa na pióra.
„ 537. Pierścionek złoty ze szmaragdem.
„ 538. Parasol.
„ 539. Obrączka złota ślubna.
„ 540. Cwikier.
„ 541. Weksel wystawiony przez Zygmunta Blau.
„ 7772. Banknot na 5 zła.

B) Pozostałe w rękach znalazców:

1. Indyk.
2. Pies gończy żółto-brunatnej maści.
3. Pies duży burej maści.
4. Biała koza.
5. Pies biały żółto znaczony.
6. Koc wojskowy.
7. Łódź przytrzymana na Wiśle w dniu 26 października.
8. W miejskim zakładzie Talarda koń, przytrzymany 9 listopada w ulicy Franciszkańskiej.

C) Nadto znajdują się w Kasie miejskiej oraz w Wydziale III. Magistratu:

1. Kluczyk i kwota 64 hal., odebrane w dniu 23 lipca nieznajomemu mężczyźnie, którego odwieziono do szpitala OO. Bonifratrów (art. 418).
2. Pugilares z kwotą 5 koron 44 hal., odebrany nieznajomemu mężczyźnie, który w dniu 7 października zbiegł z ogrzewalni (art. 453).
3. Złota obrączka gładka bez napisu, znaleziona w dniu 15 października (art. 455).

4. Świadectwo służbowe i skarga Ewy Baran.
5. Elaboraty Ignacego Zakrzewskiego.

Magistrat wzywa właścicieli powyższych przedmiotów, aby, o ile mogą dowieść swych praw własności, zgłosili się po odbiór rzeczy do biura III. Wydziału Magistratu w godzinach urzędowych, w przeciwnym razie bowiem przedmioty te po upływie roku od daty dzisiejszej będą wydane znalazcom do używania, zaś po ewentualnym upływie dalszych trzech lat, przejdą na wyłączną własność znalazców, lub też będą sprzedane, względnie przekazane na fundusz ubogich miejscowych.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa,
dnia 15 grudnia 1900 r.

Prezydent miasta:
J. Friedlein w. r.

Protokóły obrad pełnej Rady miejskiej.

(Z posiedzeń jawnych.)

Posiedzenie nadzwyczajne (141 w kad. XI.) **z dnia 25 października 1900 r.**

Przewodniczący: Friedlein Józef, prezydent miasta.
I. Wiceprezydent miasta: dr. Pieniążek Karol.
Sekretarz Rady miejskiej: dr. Nowicki Jan.

Radców miejskich obecnych **45.** Radcy miejscy: Bereźnicki, Biborski, Fritsch, Kroebl, Nowacki, dr. Popiel, dr. hr. Potocki, dr. Rosenblatt, Slęk, dr. hr. Tarnowski, Tilles, hr. Wodzicki **(12)** nieobecność swą na tem posiedzeniu usprawiedliwili.

Początek posiedzenia o godzinie 5 minut 45 wieczorem.

R. m. dr. Leo zapytuje, czy jest już ustanowiony **termin otwarcia wodociągu i termin pobierania podatku wodociągowego.**

Przewodniczący podaje do wiadomości, że według obecnego stanu robót wodociąg będzie oddany do użytku publicznego w grudniu b. r.

Radca Mgtu Felkel wyjaśnia, że nałożenie podatku wodociągowego nastąpi z chwilą otwarcia wodociągu, o czem zadecyduje Rada miejska.

R. m. dr. Leo prosi Przewodniczącego o spowodowanie, aby sprawa ta jak najprędzej przyszła pod obrady Rady miejskiej. —

R. m. Bartoszewicz interpeluje w sprawie **braku dokładnego inwentarza Muzeum narodowego,** oraz nadmienia, że po śmierci dyrektora Łuszczkiewicza nie nastąpiło oddanie zbiorów na podstawie inwentarza kustoszowi Ziemięckiemu i urzędnikowi Magistratu, zastępującemu obecnie kustosza.

Interpelant zauważa również, że nie spisano **inwentarza teatralnego** obejmującego dekoracye i kostyumy, na których przysługuje Gminie prawo zastawu dla różnych zobowiązań dzierżawcy teatru wobec Gminy, a gdyby zaszła tego potrzeba, nie możnaby wiedzieć, kto ma pierwszeństwo do tych przedmiotów.

Przewodniczący oświadcza, że uwzględni życzenia r. m. Bartoszewicza.

Imieniem Sekcyi I. dyr. Bud. miej. Wdowiszewski wnosi:

Rada miasta uchwali!

1) Rada miasta zatwierdza **linię regulacyjną dla ulicy 10 m. szerokiej, założyć się mającej wzdłuż wału c. k. kolei państwowej na przestrzeni od ulicy Dietlowskiej aż do Wisły,** według planu Budownictwa miejskiego z dnia 15 października 1898 roku.

2) Rada miasta przyjmuje deklaracye, mocą których pp. Salomon, Aleksander, Joachim i Helena Rittermanowie odstępują gminie miasta Krakowa grunta, potrzebne pod rzeczoną ulicę, z realności swych lh. 372 i 373 Dz. VIII.; p. Karol Kokowski z realności lh. 371 i 411 Dz. VIII.; p. Marcin Jarra z realności lh. 431 Dr. VIII.; p. Maurycy Liebling z realności lh. 361 Dz. VIII.; dr. Herman Seinfeld*) z realności lwh. 1765; dr. Stanisław Pareński*) z realności lh. 347 Dz. VIII. bezpłatnie, w stanie wolnym od ciężarów i poleca Magistratowi, aby przygotował odnośne kontrakty i po ich podpisaniu objął grunta w posiadanie Gminy.

3) Koszta notaryalne z powodu zawarcia powyższych kontraktów i należytości skarbowe od przeniesienia własności poniesie gmina miasta Krakowa.

4) Do podpisania dotyczących umów upoważnia Rada miasta obok Prezydenta miasta, r. m. dr. Stanisława Domańskiego i Jana Rottera.

5) Rada miasta uchwala nabyć od skarbu kolejowego grunta, potrzebne pod ulicę podwałową, po cenie 10 Koron za jeden sążeń kwadratowy, tudzież obowiązuje się zapłacić 12000 Koron za przestawienie budki strażniczej i wystawić mur graniczny i oporowy wysokości $2\frac{1}{2}$ metrów, atoli w miarę otwierania ulicy i oddawania do publicznego użytku.

Do przeprowadzenia ostatecznych rokowań z c. k. Dyrekcyą kolei państwowych w Krakowie, na podstawie deklaracyi tejże z dnia 19 czerwca 1900 roku, upoważnia się Magistrat i Sekcyę I., a do podpisania odnośnej umowy obok Prezydenta miasta, r. m. dra Stanisława Domańskiego i Jana Rottera.

6) Rada miasta zastrzega sobie wolną rękę tak co do czasu, jak sposobu urządzenia i otwarcia ulicy podwałowej i z tego względu gmina miasta Krakowa ani wobec interesantów, przyczyniających się do otwarcia ulicy, ani wobec osób trzecich nie przyjmuje żadnych zobowiązań.

7) Do kosztów założenia ulicy podwałowej przyczynią się pp. Salomon Rittermann, Aleksander Rittermann, Joachim Rittermann i Helena Rittermann solidarnie kwotą 8000 Koron, zaś p. Maurycy Liebling kwotą 2000 Koron, a Rada miasta, przyjmując imieniem gminy m. Krakowa to ich zobowiązanie, poleca Magistratowi, aby przed zawarciem z nimi umowy o grunta, kwoty te pobrał do kasy miejskiej.

8) **Rada miasta zezwala pp. Salomonowi, Aleksandrowi, Joachimowi i Helenie Rittermanom,** współwłaścicielom realności lh. 372 i 373 Dz. VIII. **na otwarcie** przez te realności **ulicy publicznej,** 14 m. szerokiej, łączącej przyszłą ulicę podwałową z ulicą Dietlowską, według planu z dnia 16 października 1898, wypracowanego przez Budownictwo miejskie, pod warunkami:

a) że ulicę tę swoim kosztem urządzą, t. j. skanalizują, wyszosują, opatrzą ściekami i chodnikami z bortą, a to według planów, jakie zatwierdzi Magistrat na podstawie uchwał Sekcyi I. i tak urządzoną ulicę oddadzą gminie m. Krakowa wraz z gruntem bezpłatnie, w stanie wolnym od wszel-

*) Radcy miejscy dr. Seinfeld i dr. Pareński opuścili salę obrad.

kich ciężarów, w terminie jednego roku od dnia podpisania dotyczącej umowy. Na zabezpieczenie powyższych zobowiązań złożą wymienieni wyżej współwłaściciele realności lh. 372 i 373 Dz. VIII. kaucyą w wysokości 6000 Koron przy podpisaniu kontraktu;

b) wszelkie koszta kontraktu, stempli, przeniesienia własności ponoszą pp. Salomon, Aleksander, Joachim i Helena Rittermanowie z własnych funduszów;

c) do podpisania dotyczącej umowy upoważnia Rada miasta obok Prezydenta, r. m. dr. Stanisława Domańskiego i Jana Rottera.

R. m. dr. Paszkowski wnosi: „Wnioski Sekcyi I. od punktu 1 do 7 włącznie, odsyła się do Sekcyi skarbowej celem wydania opinii, czy stosunki finansowe miasta pozwalają obecnie na urządzenie ulicy podwałowej wedle przedstawionych warunków — wniosek zaś objęty punktem pod 8) odsyła się do Sekcyi I., celem ułożenia wniosku otwarcia ulicy ślepej na gruntach Rittermanów“.

R. m. Kwiatkowski i dr. Styczeń popierają wnioski Sekcyi I.

R. m. dr. Horowitz wnosi, aby punkt 5 wniosków odesłać do Sekcyi II., resztę zaś wniosków uchwalić.

R. m. dr. Paszkowski oświadcza, że w razie gdyby wnioski pod 1—7 upadły, zaś wniosek pod 8) został uchwalony, to wnosi poprawkę do punku pod 8), aby opuścić słowa: „łączącą przyszłą ulicę podwałową z ulicą Dietlowską“.

W dalszej dyskusyi wzięli udział r. m. dr. Leo, dr. Staniszewski, dr. Weigel, sprawozdawca i dr. Paszkowski.

Wniosek R. m. dr. Paszkowskiego co do ulicy podwałowej upadł.

Przystąpiono do głosowania nad pojedynczymi ustępami wniosków Sekcyi I.

Wnioski od 1—7 włącznie upadły.

Wniosek objęty punktem 8) przyjęto z poprawką r. m. dra Paszkowskiego. (L. 42113). —

Imieniem Sekcyi III. Radca Mgtu dr. Schlichting wnosi:

Rada miasta uchwali!

1) **Rada miasta wynajmuje** na 10 lat, t. j. od 1 stycznia 1901 r. do 31 grudnia 1910 r. **w domu pod L. 20 przy ulicy Kanoniczej***) **lokal na umieszczenie c. k. Sądu przemysłowego** za czynszem rocznym 1800 Koron.

Tytułem zwrotu wydatków za wykonać się mające adaptacye, za oświetlenie klatki schodowej, oraz za utrzymanie czystości na schodach, w wychodku, na ganku i t. p., wypłacać będzie gmina miasta Krakowa puszczającemu w najem kwotę 800 Koron rocznie.

Do podpisania kontraktu najmu na koszt gminy m. Krakowa upoważnia się r. m. Jana Kwiatkowskiego i dr. Wawrzyńca Stycznia.

2) Na pokrycie kosztów najmu, urządzenia, oświetlenia, opału i obsługi c. k. Sądu przemysłowego wstawia się do budżetu na r. 1901 kwotę 5000 Koron.

Wniosek przyjęto. (L. 66070). —

*) Przed wniesieniem sprawy r. m. X. Fox, jako administrujący w imieniu Kapituły Katedry krak. domem pod Nr. 20 przy ul. Kanoniczej, opuszcza salę obrad.

Imieniem Sekcyi IV. i II. Radca Mgtu Buczkowski wnosi:

Rada miasta uchwali!

Praktyczne kursa robót kobiecych, a w szczególności kurs krawieczyzny, kurs szycia białego i kurs robót włóczkowych **przenosi się z budynku szkolnego św. Scholastyki na I. piętro realności po ś. p. Rzewuskim przy ulicy Kolejowej** i w tym celu zezwala się na wykonanie potrzebnych adaptacyi kosztem 7.954 Koron 19 hal., którąto kwotę należy wstawić do budżetu roku przyszłego.

R. m. dr. Staniszewski zapytuje, kiedy upływa termin wyznaczony przez spadkobiercę i czy przesłuchano przedtem Arcybractwo Miłosierdzia i sukcesorów ś. p. Rzewuskiego.

Sprawozdawca wyjaśnia, że termin upływa z dniem 1 lutego 1901 r., zaś z Arcybractwem ani też z sukcesorami w tej sprawie się nie porozumiewano.

R. m. dr. Kasparek wnosi dodatek, aby wezwać Arcybractwo Miłosierdzia i sukcesorów do wniesienia swego oświadczenia się.

Wniosek połączonych Sekcyj z dodatkiem r. m. dra Kasparka przyjęto. (L. 64060). —

Imieniem Sekcyi IV. i II. Radca Mgtu Buczkowski wnosi:

Rada miasta uchwali!

Na pokrycie **kosztów oszalowania i oszklenia ganków szkoły XX. filialnej im. Mickiewicza w budynku poakcyzowym przy placu św. Ducha,** udziela się kredyt dodatkowy w kwocie 670 Koron do działu XII. poz. 1 *c.* tegor. budżetu.

Wniosek przyjęto bez dyskusyi. (L. 62545). —

Imieniem Sekcyi I. sekretarz Mgtu Grodyński wnosi:

Rada miasta uchwali!

Przyjmuje się **ofertę Mojżesza Landesdorfera,** mocą której zobowiązał się dostarczać na podstawie warunków licytacyjnych w czasie od 1 października 1900 r. do 30 września 1901 r. dla pociągów miejskich i na inne potrzeby Gminy m. Krakowa:

owies po cenie	14 Kor.	30 hal.	za 100 Klgr.
siano po cenie	7 „	30 „	
słomę po cenie	4 „	12 „	

Wniosek przyjęto bez dyskusyi. (L. 65918). —

Po wyczerpaniu porządku dziennego Przewodniczący zamyka o godzinie 7 minut 20 wieczorem posiedzenie jawne i zarządza tajne.

Posiedzenie zwyczajne (142 w kad. XI.) **z dnia 31 października 1900 r.**

Przewodniczący: Friedlein Józef, prezydent miasta.
Sekretarz Rady miejskiej: dr. Nowicki Jan.

Radców miejskich obecnych **36**. Radcy miejscy: Biborski, ks dr. Bukowski, ks. kan. Fox, Fritsch, dr. Jordan, Kroebl, dr. Kohn, Łapiński, Nowacki, dr. Pareński, dr. Pieniążek, dr. hr. Potocki, Slęk, Stryjeński, dr. hr. Tarnowski, Tilles, hr. Wodzicki **(17)** nieobecność swą na tem posiedzeniu usprawiedliwili; nie usprawiedliwili zaś nieobecności swej r. m.: Bujański, dr. Doboszyński, dr. Lgocki, dr. Paszkowski, Rząca **(5)**.

Początek posiedzenia o godzinie 6 wieczorem

R. m. dr. Seinfeld zapytuje:

1) Dlaczego **sprawa zmiany statutu** nie została zamieszczona dotąd na porządku dziennym, skoro ją komisya statutowa już załatwiła? — i

2) w którem biurze Magistratu znajduje się petycya grona obywateli **o założenie miejskiego zakładu ubezpieczenia od ognia?**

Przewodniczący odpowiada, że zamieści wnioski w sprawie zmiany statutu na porządku dziennym najbliższego czwartkowego posiedzenia Rady; co się zaś tyczy petycyi o założenie miejskiego zakładu ubezpieczenia od ognia, to nie przypomina sobie, aby za jego urzędowania wniesiono podobną petycyę. —

R. m. Bartoszewicz zapytuje, kiedy wyjdzie na porządek dzienny **sprawa zapomogi dla dyetaryuszy?**

Przewodniczący odpowiada, że wnioski o zapomogę wygotowała już Sekcya prawnicza. Obecnie pójdą do Sekcyi skarbowej. Skoro je ta Sekcya załatwi, będą przedłożone Radzie na najbliższem posiedzeniu. —

R. m. dr. Domański, podając do wiadomości, że Wydział krajowy zamierza powiększyć szpital w Kulparkowie i utworzyć jeden zakład dla obłąkanych w kraju, wnosi: „Uprasza się Prezydenta miasta, by w porozumieniu z Komisyą sanitarną wniósł za pośrednictwem posłów krakowskich do Wydziału krajowego, ewentualnie do Sejmu **petycyę w sprawie budowy drugiego krajowego zakładu dla obłąkanych w Krakowie** lub jego pobliżu".

Uchwalono wniosek ten odesłać do komisyi sanitarnej. —

Imieniem Sekcyi III. r. m. dr. Styczeń wnosi:

Rada miasta uchwali!

Rada miasta zezwala na wykreślenie prawa zastawu dla sum 12.500 zła. i 3000 zła. intabulowanych na rzecz gminy m. Krakowa na realnościach lk. 465, 466 i 467 Dz. VIII. **Kopla i Elki Grünwaldów** własnych i na zaintabulowanie tych sum na realnościach lk. 387 i 438 Dz. VIII. pod warunkami:

1) jeżeli prawo zastawu na realności lk. 99 Dz. VIII. jak dotychczas i nadal nienaruszone zostanie;
2) jeżeli prawo zastawu dla rzeczonych sum lub tylko reszty tychże i to od sumy 3000 zła. z procentem 4% na realnościach Nr. 387 i Nr. 438 Dz. VIII. bezpośrednio po obecnie istniejących pożyczkach Kasy Oszczędności miasta Krakowa na rzecz Gminy zaintabulowane zostanie;
3) jeżeli Kopel Grünwald wykaże dowodnie, że nie zalega z żadną ratą pożyczek Kasy Oszczędności na realnościach Nr. 99, 387 i 438 Dz. VIII. intabulowanych (gdyż obecnie kilka rat zalega), tudzież, że od innych sum, na realności Nr. 99 intabulowanych, nie zalegają procenta i że ze wszystkich 3-ch realności nie zalegają podatki rządowe i opłaty gminne.

Do kontrasygnowania odnośnej deklaracyi upoważnia się r. m. dr. Wawrzyńca Stycznia i dr. Leona Rothweina, a w razie przeszkody jednego z nich r. m. Dr. Alberta Proppera.

Przyjęto bez dyskusyi. (L. 29277). —

Imieniem Sekcyi IV. Radca Mgtu Buczkowski wnosi:

Rada miasta uchwali!

Towarzystwu gimnastycznemu „Sokół" w Krakowie **udziela się jednorazowo na rok 1901 kwotę 1000 Koron**, a to w uznaniu zasług tegoż Towarzystwa przy udzielaniu nauki gimnastycznej dziatwie szkół ludowych miejskich i poleca się Wydziałowi obrachunkowemu, aby tę kwotę wstawił do budżetu roku 1901.

R. m. dr. Leo zapytuje, czy sprawa ta była przedmiotem obrad Sekcyi skarbowej; jeżeli nie, to wnosi, aby sprawę tę przed merytorycznem jej załatwieniem odesłać do Sekcyi II.

Przewodniczący oświadcza, że sprawa ta nie była traktowana w Sekcyi II. i wobec tego cofa ją z porządku dziennego; tudzież z tego samego powodu cofa z porządku dziennego sprawy, zamieszczone pod IV*) i V**). (L. 63625). —

Imieniem Sekcyi IV. i II. Radca Mgtu Buczkowski wnosi:

Rada miasta uchwali!

1) Udziela się **kredyt dodatkowy** w kwocie 7556 Koron 70 hal. do działu XII. poz. 1 tegor. budżetu, a to **celem pokrycia** pierwszej z 20 rat proponowanej przez gminę miasta Krakowa kwoty 75367 zła. 28 ct. tytułem **zwrotu funduszowi szkolnemu krajowemu na płace nauczycieli za czas od 1883—1894 r.**

2) Poleca się Wydziałowi obrachunkowemu, aby taką samą kwotę jako drugą ratę wstawił w budżet roku 1901.

Wniosek przyjęto bez dyskusyi (L. 55519). —

Imieniem Sekcyi I. Radca Mgtu Skrzyniarz wnosi:

Rada miasta uchwali!

1) Postanawia się **usunąć tandetę starego żelaza z ulicy Dietlowskiej z dniem 1 stycznia 1901 r.** ze względów porządkowych, estetycznych i sanitarnych, tudzież interesu publicznego i prywatnego Gminy.

2) Poleca się Magistratowi wykonanie tego postanowienia.

Wniosek przyjęto bez dyskusyi (L. 29171). —

Imieniem Sekcyi IV. Radca Mgtu Buczkowski wnosi:

Rada miasta uchwali!

Zezwala się na uczęszczanie dzieci z gminy Czarna Wieś z Kawiorami do szkół ludowych krakowskich tylko do klasy 3 i 4 na czas od 1 września 1900 r. do 30 czerwca 1901 r. za opłatą 400 Koron.

Wniosek przyjęto bez dyskusyi (L. 59725). —

Imieniem Sekcyi IV. i II. Radca Mgtu Buczkowski wnosi:

Rada miasta uchwali!

Na pokrycie **kosztów dostarczenia pomocnika do posługi szkoły wydziałowej męzkiej Św. Floryana przez 6 miesięcy zimowych**, t. j. za czas od 1 października 1899 do 30 marca 1900 r. udziela się kredyt dodatkowy w kwocie 60 Koron do działu XII. 1 h. tegorocznego budżetu.

Wniosek przyjęto bez dyskusyi (L. 82235/99). —

Imieniem Sekcyi IV. i II. Radca Mgtu Buczkowski wnosi:

Rada miasta uchwali!

Na pokrycie **czynszu najmu lokalu na biuro c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej i Wydziału IV. Magistratu**, udziela się kredyt dodatkowy w kwocie 400 Koron do działu XII. 1 n. tegorocznego budżetu.

Wniosek przyjęto bez dyskusyi (L. 52816). —

---

*) Wniosek o udzielenie subwencyi stowarzyszeniu „Asyfas Skenim" w kwocie 20.000 Koron.

**) Wniosek o udzielenie subwencyi Zgromadzeniu X. X. Augustyanów na restauracyę kościoła w kwocie 20.000 Koron.

Imieniem Sekcyi IV. i II. Radca Mgtu Buczkowski wnosi:

Rada miasta uchwali!

Komitetowi dla dorosłych analfabetów na Kazimierzu udziela się, począwszy od roku 1900, stałą roczną lecz odwołalną **subwencyę w kwocie 100 Koron.**

Subwencyę za rok bieżący należy pokryć kredytem dodatkowym do działu XII. D. poz. 13 tegorocznego budżetu.

Wniosek przyjęto bez dyskusyi (L. 43282). —

Imieniem Sekcyi II. i III. Radca Mgtu Dr. Schlichting wnosi:

Rada miasta uchwali!

Służbie miejskiej, straży pożarnej, robotnikom czyszczenia miasta w zakładzie Talarda, woźnemu w zakładzie Muzeum narodowego, pomocnikowi woźnego w Muzeum techniczno-przemysł. i tercyance na kursie robót w szkole św. Scholastyki, udziela się **jednorazową zapomogę w łącznej kwocie 4.580 Koron.** Z kwoty tej otrzymają: 1) sierżanci straży pożarnej po 60 Koron każdy, 2) nadpompierzy każdy po 40 Koron, 3) pompierzy każdy po 30 Koron, 4) fornale każdy po 30 Koron, 5) pomocnicy, stróże nocni, stali robotnicy przy straży pożarnej i robotnicy zakładu Talarda — każdy po 20 Koron, 6) dozorca zakładu Talarda 50 Koron, 7) woźny zakładu Muzeum narodowego 50 Koron, 8) pomocnik woźnego Muzeum techniczno-przemysłowego 20 Koron, 9) tercyanka na kursie robót w szkole św. Scholastyki 30 Kor.

Na pokrycie tego wydatku przyznaje się kredyt dodatkowy dla działu XIV. p. 6 funduszu obrotowego budżetu na rok 1900.

Wniosek przyjęto bez dyskusyi (L. 21098). —

Imieniem Sekcyi I. i II. Radca Mgtu Skrzyniarz wnosi!

Rada miasta uchwali!

Zezwala się na pokrycie **kosztów wyprawienia fasady domu szkoły handlowej** przy ulicy Siennej, w sumie 400 Koron z oszczędności Działu II. poz. 1. „wydatki nadzwyczajne“ budżetu miejs. za r. 1900.

Wniosek przyjęto bez dyskusyi (L. 9897). —

Przewodniczący po wyczerpaniu porządku dziennego zamyka o godzinie 6 minut 30 wieczorem posiedzenie jawne i zarządza tajne.

Posiedzenie nadzwyczajne (143 w kad. XI.) **z dnia 8 listopada 1900 r.**

Przewodniczący: Friedlein Józef, prezydent miasta.
I. Wiceprezydent miasta: dr. Pieniążek Karol.
Sekretarz Rady miejskiej: dr. Nowicki Jan.

Radców miejskich obecnych **39**. Radcy miejscy: Biborski, dr. Doboszyński, Jawornicki, Kroebl, Nowacki, dr. Popiel, dr. hr. Potocki, Schmelkes, Schwarz, Ślęk, Stryjeński, dr. hr. Tarnowski, Tilles i hr. Wodzicki **(14)** nieobecność swą na tem posiedzeniu usprawiedliwili; nie usprawiedliwili zaś nieobecności swej r. m: Bujański, dr. Lgocki, Łapiński i Rząca **(4).**

Początek posiedzenia o godzinie 6 wieczorem.

R. m. ks. dr. Bukowski jako sprawę nagłą wnosi:

„Rada miasta uchwali! Wzywa się Magistrat, aby w najkrótszym czasie przedstawił wniosek urządzenia już podczas tej nadchodzącej zimy **ruchomej, taniej kuchni ludowej“.**

Po uchwaleniu nagłości, wniosek ten przekazano Sekcyi V. (L. 74409). —

R. m. dr. Seinfeld nadmienia, że w miesiącu wrześniu wpłynęło do Magistratu podanie grona obywateli o założenie w Krakowie **miejskiego towarzystwa ubezpieczeń** i zapytuje, czy zarządzono co wypada, ażeby rzeczone podanie weszło pod obrady powołanej Sekcyi.

Przewodniczący wyjaśnia, że podanie to znajduje się w Sekcyi ekonomicznej. —

R. m. dr. Rosenblatt zapytuje, czy istnieją jakie **przepisy dla przewozu węgla w mieście,** albowiem z powodu przewożenia w nieszczelnych wozach węgiel się rozsypuje i zanieczyszcza ulice.

Przewodniczący wyjaśnia, że takich przepisów nie ma, istnieje tylko zasada, że wóz ma być szczelny.

R. m. dr. Rosenblatt, po uchwaleniu nagłości sprawy, wnosi: „Poleca się Magistratowi, aby Radzie miasta przedłożył odpowiedni wniosek w sprawie zaprowadzenia należytego przewozu węgla“.

Wniosek r. m. dr. Rosenblatta odesłano do Sekcyi I. —

Sekretarz Rady dr. Nowicki odczytuje **prośbę Komitetu Ochron dla małych dzieci** w Krakowie **o udzielenie zasiłku na koszta urządzenia piątej ochrony** i o podwyższenie rocznej dotacyi na koszta utrzymania ochron do sumy 3000 K.

Petycyę odesłano do Sekcyi dobrocz. (L. 71023). —

Przewodniczący zabiera głos i zaznaczając, że miasto zyskało nową cenną ozdobę, mianowicie **biust** znakomitego komedyopisarza **Aleksandra Fredry,** będący dziełem artysty p. Godebskiego, postawiony **przed budynkiem teatralnym,** imieniem Rady miasta wyraża najgorętsze **podziękowanie** ofiarodawcy **p. Konstantemu Wołodkiewiczowi.**

Przemówienie to przyjęto oklaskami. —

Radca Mgtu dr. Schlichting, po uchwaleniu nagłości sprawy, imieniem Sekcyi II. i III. wnosi:

Rada miasta uchwali!

1) Przyznaje się kredyt dodatkowy dla działu I. poz. 9 *c)* funduszu obrotowego na rok 1900 w kwocie 4820 Koron na jednorazową **zapomogę z powodu drożyzny dyetaryuszom Magistratu.** (L. 470/pr.).

2) Przyznaje się kredyt dodatkowy dla działu XIV. poz. 6. funduszu obrotowego na rok 1900 w kwocie 1000 Koron na jednorazową **zapomogę z powodu drożyzny praktykantom manipulacyjnym Mgtu.** (L. 898/pr.).

Wniosek Sekcyi II. i III. przyjęto. —

Przystąpiono do porządku dziennego.

Trybunę sprawozdawcy zajmuje r. m. dr. Kasparek celem przedstawienia **wniosków Komisyi statutowej w sprawie zmiany projektu statutu miejskiego** w myśl wskazówek, podanych w reskrypcie c. k. Ministerstwa spraw wew. z dnia 1 września 1900 r. L. 4014,*) któreto

*) Reskrypt ten dosłownie opiewa:

Odpis pisma c. k. Prezydyum Namiestnictwa we Lwowie, z dnia 18 września 1900 r. L. 9947 pr. do Wydziału krajowego we Lwowie.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość Najwyższem postanowieniem z 2-go lipca b. r. nie raczył udzielić Najwyższej sankcyi uchwalonemu przez Sejm krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem projektowi ustawy, nadającej statut miejski królewskiemu stołecznemu miastu Krakowowi, a zarazem raczył najmiłościwiej upoważnić Pana Ministra spraw wewnętrznych do podania powodów odmowy do wiadomości Re-

prezentacyi krajowej. Według reskryptu Pana Ministra spraw wewnętrznych z 1-go września b. r. L. 4014 M. I. powody te są następujące:

Według zasady, przestrzeganej dotychczas bez wyjątku w ustawodawstwie austryackiem i wyrażonej w art. IV. ust. 2 państwowej ustawy zasadniczej o ogólnych prawach obywateli, podstawą prawa wyborczego do reprezentacyi gminnej są państwowe podatki bezpośrednie, bez względu na to, czy uiszcza się je od posiadłości nieruchomej, czy też od zarobku lub dochodu. Przedłożony projekt ustawy narusza tę zasadę o tyle, że według niego podatek gruntowy, rentowy, pensyjny i osobisto-dochodowy nie mają same przez się uzasadniać prawa wyboru do reprezentacyi gminnej. Takie pominięcie poszczególnych kategoryj państwowych podatków bezpośrednich, nietylko nie da się pogodzić — jak wspomniano — z postanowieniami państwowej ustawy zasadniczej, lecz nadto nie jest rzeczowo uzasadnione; okoliczność bowiem, że znaczna liczba interesowanych w tym względzie kontrybuentów mieć może prawo wyborcze także z innego tytułu, nie usuwa powyższego zasadniczego zarzutu, ponieważ decydującą tu nie jest kwestya, ilu członków gminy ma być na podstawie chwilowego zbiegu okoliczności pozbawionych prawa wyborczego, lecz fakt, że wogóle członkowie gminy mają być wbrew istniejącym ogólnym zasadom pozbawieni tego prawa. Oprócz tej usterki, tyczącej się podstawy postanowień o prawie wyborczem, ma projekt ustawy jeszcze kilka po części istotnych braków, a mianowicie:

a) § 8 przyznaje gminie prawo pobierania opłat za nadanie przynależności. — Ze względu na postanowienia § 9 ustawy z 5-go grudnia 1896 r. Dz. ust. państw. Nr. 222 należałoby ograniczyć to prawo do przypadków „dobrowolnego" nadawania przynależności;

b) przyznane gminie w § 11 prawo wydalania obcych wywołujących zgorszenie, należałoby ograniczyć do przypadków „publicznego" zgorszenia;

c) przepisy § 14 o zakresie działania gminy wykazują braki, które wprawdzie ma już obecnie obowiązujący statut, będący głównym wzorem tych przepisów, ale do których usunięcia obecna reforma ustawy daje pożądaną sposobność.

O ile przepisy odnoszą się do poruczonego zakresu działania (§ 14 ostatni ustęp), brak w nich postanowienia, zawartego we wszystkich prawie innych, a mianowicie we wszystkich nowszych statutach gminnych, że administracyi państwowej zastrzeżone jest prawo powierzenia załatwiania tych spraw w całości lub w części własnym organom — postanowienie, które nie tylko jest bardzo potrzebne ze względów praktycznych, ale nadto wyraża w trafny sposób stosunek gminy do państwa ze względu na istotę rzeczonych spraw. — W braku osobnej wzmianki o sprawach polityczno-administracyjnych I-szej instancyi, które Magistrat miasta Krakowa już teraz załatwia, możliwe jest tłómaczenie ostatniego ustępu § 14. w ten sposób, że te sprawy, należące do poruczonego zakresu działania w obszerniejszem znaczeniu, mogą być gminie poruczone także tylko w drodze ustawodawczej, co stoi w sprzeczności z faktami i czego z pewnością nikt nie zamierzał. Ale także przepisy § 14 o własnym zakresie działania, potrzebują uzupełnienia, bo bez dodatku postanawiającego, że pewne czynności policyi miejscowej mogą być pełnione przez osobne organa rządowe, zakres działania krakowskiej Dyrekcyi Policyi sprzeciwiałby się tym przepisom.

d) Postanowienie § 19 lit. *i)*, według którego prawo wyboru ma służyć „literatom, dziennikarzom i artystom", napotkałoby w praktyce na trudności, bo nie ma ustawowo zdefiniowanego kryteryum dla ocenienia, kogo należy uważać za literata, dziennikarza lub artystę.

e) § 36 zawiera postanowienie, że jeżeli wybrany do Rady miejskiej w dwóch lub więcej oddziałach wyborczych nie oświadczy w trzech dniach, w którym oddziale wybór przyjmuje, ma być uważany za wybranego w tym oddziale, w którym go najpierw wybrano.

Ponieważ projekt nie wyklucza możliwości przedsiębrania wyborów w kilku oddziałach równocześnie, postanowienie to nie wystarcza oczywiście na wszystkie przypadki.

f) Jakkolwiek już obecnie obowiązujący statut pozostawia ocenienie powodów, z których odmówiono przyjęcia wyboru, swobodnemu uznaniu Rady miejskiej, to jednak wprowadzenie do § 38 projektu wyraźnego postanowienia o dopuszczalnych powodach odmowy byłoby tembardziej pożądane, że nieusprawiedliwione nieprzyjęcie wyboru pociąga za sobą utratę prawa wyboru na lat sześć.

g) Według projektu mogą być poszczególne agendy Rady miejskiej powierzane czasowo lub trwale sekcyom i komisyom do samodzielnego załatwienia. § 110 wszakże nie zawiera postanowienia, że Władzy państwowej służy prawo zawieszania także uchwał tych sekcyj i komisyj.

h) Projekt przedłożony Sejmowi zawierał jako ostatni ustęp § 110 postanowienie, że Władza polityczna krajowa może nałożyć na Prezydenta lub jego zastępcę za naruszenie obowiązków w sprawach poruczonego zakresu działania kary porządkowe aż do 400 Koron.

Sejm krajowy postanowił uchylić to prawo Namiestnictwa, jakoteż analogiczne prawo karania, przyznane w § 107 pierwotnego projektu Wydziałowi krajowemu w przypadkach naruszenia obowiązków we własnym zakresie działania. Ponieważ postanowienie końcowego ustępu § 107 w związku z dwoma pierwszymi ustępami tego paragrafu uzasadnia przypuszczenie, że chodzi tam tylko o zaniedbywanie obowiązków we własnym zakresie działania, a na przypadek zaniedbań w poruczonym zakresie działania nic nie przewidziano, przeto zachodzi potrzeba wyraźnego rozciągnięcia przepisu § 107 ust. 3, także na poruczony zakres działania.

i) Dział VI. projektu „o wpływie władzy gminnej na sprawy odnoszące się do różnych wyznań religijnych" nasuwa następujące uwagi:

Rząd nie ma w zasadzie nic do zarzucenia ustawowemu zaprowadzeniu osobnej reprezentacyi dla spraw wyznaniowych w gminie Krakowie.

Trzeba jednak uważać na to, by przez odpowiednie zredagowanie Działu VI., z jednej strony dać rękojmię zachowania obowiązujących ustaw, z drugiej strony uniknąć o ile możności wszelkich niejasności.

Pod tym względem nasuwa przedewszystkiem wątpliwości zawarte w § 112 projektu wyszczególnienie spraw, zostających pod wyłącznym zarządem chrześcijańskich członków Rady miejskiej, któremu nadto brak należytej jasności i zupełności. Podobnie jak w § 114 projektu, traktującym tylko ogólnie o sprawach tyczących się wyznania mojżeszowego, należałoby i tutaj zaniechać wyliczania „specyalnych spraw chrześcijańskich" i zadowolić się ewentualnie przykładowem przytoczeniem najważniejszych spraw tu należących.

Taka ogólnikowa redakcya zapewniłaby judykaturze co do spraw wyznania chrześcijańskiego jak największą swobodę, a nadto umożliwiałaby uwzględnianie odrębnych stosunków rozmaitych wyznań i obrządków chrześcijańskich. Nadto należałoby w każdym razie użyte w tym dziale wyrażenie „wyznania religijne" zastąpić wyrażeniem „stowarzyszenia religijne".

k) W § 115, zawierającym postanowienia przejściowe, zapomniano odjąć wyraźnie moc obowiązującą także ustawie z 12-go kwietnia 1894 Dz. ust. kraj. Nr. 32, zmieniającej częściowo obowiązujący statut miejski. Nadto mógłby dać powód do wątpliwości ustęp 6 tego paragrafu, według którego postanowienie § 45 ma mieć zastósowanie do najbliższych wyborów. Gdy bowiem § 45 oprócz postanowień ogólnych, zawiera także przepisy specyalne co do najbliższych wyborów, mających się odbyć po wejściu w życie nowego statutu i wyborów bezpośrednio potem następujących, trzebaby w § 115 w tem miejscu wyraźnie powiedzieć, które postanowienia § 45 mają mieć zastosowanie do „najbliższych" wyborów.

Oprócz tych istotnych wad i braków, pożądane jest jeszcze poczynienie w projekcie następujących poprawek:

A) W § 19 lit. *m)* należałoby w związku z § 30: „idealny podatek domowo-czynszowy", przytoczyć wyraźnie także 5% podatek dochodowy od budynków wolnych od podatku domowo-czynszowego;

B) § 25 należałoby uzupełnić postanowieniem o kwalifikacyi osobistej zastępców;

C) w § 53 należałoby zamiast wyrażenia „władza rządowa", użyć wyrazu „Namiestnictwo" lub „polityczna władza krajowa";

D) w § 72 należałoby powiedzieć „wniosek jest odrzucony", zamiast „wniosek upada";

E) § 94 należałoby uzupełnić postanowieniem o odwołaniach od zarządzeń Prezydenta we własnym zakresie działania; wreszcie

F) należałoby uzupełnić statut postanowieniem, zapewniającem funkcyonowanie Rady miejskiej, względnie ustępujących peryodycznie radców miejskich na przypadek, gdyby z jakiegokolwiek powodu przeprowadzenie nowych wyborów do Rady miejskiej w terminie, statutem określonym, nie było możliwem. Możnaby tego dokonać przez przyjęcie podobnego przepisu, jak zawarty w wydanej dla miasta Lwowa ustawie z 11-go kwietnia 1896 Dz. ust. kr. Nr. 22 (20), według którego ustępujący peryodycznie

wnioski drukowane rozesłano radcom miejskim wraz z porządkiem dziennym i które do niniejszego protokółu się dołącza, jako jego integralną część.*)

R. m. dr. Leo wnosi, aby przy każdej poprawce do poszczególnych paragrafów natychmiast powziąść uchwałę.

Wniosek r. m. dr. Leo przyjęto.

---

radcy miejscy pozostają na urzędzie aż do prawomocnego przeprowadzenia nowych wyborów. W ten sposób wykluczoneby były na przyszłość wszelkie trudności, podobne n. p. do tych, na jakie obecnie natrafia w Krakowie urzędowanie części członków Rady miejskiej, wskutek braku takiego postanowienia. O tem zawiadamiam Wydział krajowy, odwołując się do pisma Pana Marszałka krajowego z 26-go kwietnia b. r. L. s. 2756.

C. k. Namiestnik. Piniński w. r.

L. 63804.

We Lwowie, dnia 25 września 1900.

J. W. P. Prezydentowi król. stoł. miasta Krakowa

w Krakowie

z wezwaniem, ażeby powyższe uwagi P. c. k. Ministra co rychlej do wiadomości Rady miejskiej podał, celem gruntownego zastanowienia się, jakie poprawki i zmiany w projektowanym statucie miasta Krakowa poczynić należy. Sprostowany statut przedłoży J. W. P. Prezydent Wydziałowi krajowemu do sprawozdania sejmowego. Z uwagi, że możliwą jest sesya sejmowa już w październiku, koniecznym jest jak największy pośpiech w tej sprawie.

Marszałek krajowy:

Badeni w. r.

Członek Wydziału krajowego:

Sawczak w. r.

*) Wniosek Komisyi statutowej.

Rada miejska uchwali!

W myśl reskryptu Wydziału krajowego z 25 września 1900 r. L. 63804, Rada miejska chcąc usunąć trudności, jakie stoją na zawadzie sankcyonowaniu nowego statutu miejskiego według reskryptu Pana ministra spraw wewnętrznych z 1 września b. r. L. 4014 M. I, przedstawia Wydziałowi krajowemu następujące poprawki do uchwalonego przez Wysoki Sejm krajowy statutu dla miasta Krakowa.

Do § 8. Za nadanie przynależności, jeżeli z ustawy podającemu prawo do uzyskania przynależności nie służy i t. d. (ustęp *a)* uwag ministeryalnych).

Do § 11. Nie wywołują zgorszenia publicznego i td. (ustęp *b)* l. c.).

Do § 14. Czynnościami zakresu poruczonego, zawiaduje Gmina etc dodać: Administracyi państwa służy prawo powierzenia załatwienia spraw zakresu poruczonego w całości lub w części organom własnym na koszt państwa.

Zakres dotychczasowy krakowskiej Dyrekcyi policyi nie doznaje zmiany skutkiem statutu niniejszego.

W drodze ustawy krajowej mogą być ze względu na dobro publiczne niektóre inne sprawy policyi miejscowej oddane do załatwienia w całości lub w części innym organom rządowym (ust. *c)* uwag).

Do § 19 lit. *l)* skreślić i zastąpić: *l)* odpowiedzialni redaktorowie pism czasowych treści politycznej lub naukowej;

Dodać nową literę *m)*: ci, którzy nie płacąc innych podatków bezpośrednich, wymienionych pod *n) o)* i *p)*, opłacają w mieście Krakowie wyłącznie podatek osobisto-dochodowy, albo pensyjny, przynajmniej 32 koron rocznie (bez dodatków), lub tytułem podatku rentowego najmniej 40 koron rocznie (nie licząc dodatków).

Zamiast lit. *m)* lit. *n)* w następującem brzmieniu: właściciele i dożywotnicy nieruchomości odziedziczonych lub przynajmniej od roku nabytych, którzy tytułem podatku gruntowego, domowo-czynszowego lub 5% podatku dochodowego od budynków, uwolnionych od opłaty podatku domowo-czynszowego, płacą najmniej rocznie 12 koron (nie licząc dodatków).

Zamiast *n)* i *o)* — umieścić *o)* i *p)*.

Uwagi. Zmiany te czynią zadość zasadniczym postulatom Ministerstwa, wyrażonym we wstępie reskryptu, pod lit. *d)* i *A)* i nie ubliżają zasadom, na których według statutu polega prawo wyborcze. Opłacających wyłącznie podatek osobisto-dochodowy i pensyjny jest według wykazów Magistratu 1442 — wprowadzając cenzus 32 koron, odpowiadający dzisiejszemu cenzusowi 15 złr. przy podatku dochodowym — będzie z tego tytułu wyborców 537, a ponieważ osoby, mające dochodu 1300 do 1400 złr. rocznie, prawdopodobnie posiadać będą dostateczny zasób inteligencyi — należy ich umieścić w Kole pierwszem. Te same uwagi odnoszą się do płacących podatek rentowy, których jest jeszcze mniej. Przy niskiej stopie podatku rentowego jest nieco wyższy cenzus wyborczy uzasadniony.

Do § 25. Ustęp drugi ma opiewać: Klasztory i zgromadzenia duchowne męskie głosują przez swoich przełożonych lub pełnomocników, klasztory zaś i zgromadzenia duchowne żeńskie przez umocowanych do tego pełnomocników.

Ustęp końcowy: Pełnomocnikami lub zastępcami etc. (Uwagi min. ustęp *B*).

Do § 29 ustęp 2 dodać literę *m)*.

Ustęp 3 zamiast *m* — wstawić *n*.

Ustęp 4 zamiast *n* i *o* — wstawić *o* i *p* (konsekwencya zmian § 19).

Do § 36. Do ustępu przedostatniego dodać po słowach wybranym został — a gdyby wybory w tych oddziałach odbyły się równocześnie, w tym oddziale, który los, wyciągnięty przez Prezydenta miasta na pełnem posiedzeniu Rady miejskiej oznaczy (uwagi min. lit. *e*).

Do § 38. W ustępie drugim dodać po wyrazach: z ważnych powodów, jak z powodu wieku podeszłego, choroby, piastowania urzędu i t. d. (uw. min. lit. *f*).

Do § 45 dodać ustęp po ustępie pierwszym:

Ustępujący Radcy pozostają jednak w urzędzie aż do przeprowadzenia nowych wyborów (uw. min. *F*).

Do § 53. W ustępie I. zamiast słów władzę rządową użyć wyrazów: polityczną władzę krajową (uw. min. lit. *C*).

Do § 72. W końcu zamiast wniosek upada powiedzieć „jest odrzucony“ (uw, m. lit. *D*).

W § 107. Ustęp końcowy „W razie cięższego przekroczenia *do* krajowym“ wypuścić (uw. min. *h*).

W § 108. Od orzeczeń i zarządzeń prezydenta miasta we własnym zakresie działania służy prawo odwołania się do Rady miejskiej, a od orzeczeń i zarządzeń Rady miejskiej i t. d. (uw. min. *E*).

W § 110. Dodać w drugim wierszu po słowach radę miejską, lub przez organ w jej zastępstwie działający (§ 60 ustęp końcowy) i t. d. (uw. min. *g*)

Jako § 111 nowy umieścić ustęp końcowy § 107: W razie cięższego przekroczenia i t. d. *do* z Wydziału krajowego.

Uwaga: Zamieszczając prawo złożenia z urzędu prezydenta w osobnym paragrafie, uchyla się wątpliwość, poruszoną przez Ministerstwo (ustęp *h*), że to złożenie może nastąpić tylko za zaniedbanie czynności własnego zakresu, zresztą możnaby jeszcze dodać po wyrazie obowiązków słowa „wypływających czy to z własnego czy z poruczonego zakresu działania“.

Wskutek tego § 111 do 115 będą mieć cyfry 112 do 116.

Do tytułu 17. W napisie zamiast wyznań powiedzieć stowarzyszeń.

Do § 112 recte 113. Dodać w ustępie 2: Sprawy te odnoszą się *n. p.* (uw. min. ust. *i*).

Do § 115 recte 116. W ustępie 1 dodać po wyrazach 13 kwietnia 1866 „i późniejszych ustaw do tego tymczasowego statutu się odnoszących, jak ustawy z 12 kwietnia 1894 Dz. u. k. N. 32“.

W ustępie przedostatnim zamiast § 45 umieścić: „ustępu trzeciego § 45 o wyborze z koła trzeciego oddział drugi“ (uw. lit. *K*).

Uchwalono na posiedzeniu Komisyi statutowej.

W Krakowie, 9 października 1900 r.

Kasparek w. r.

sprawozdawca.

Sprawozdawca wnosi:

Rada miasta uchwali! W myśl reskryptu Wydziału krajowego z dnia 25 września 1900 r. L. 63804, Rada miejska, chcąc usunąć trudności, jakie stoją na zawadzie sankcyonowaniu nowego statutu miejskiego według reskryptu Pana Ministra spraw wewnętrznych z dnia 1 września 1900 r. L. 4014 M. I. — przedstawia Wydziałowi krajowemu następujące poprawki do uchwalonego przez Wysoki Sejm krajowy statutu dla miasta Krakowa:

Do § 8. Za nadanie przynależności, jeżeli z ustawy podającemu prawo do uzyskania przynależności nie służy... itd. (ustęp *a)* uwag ministeryalnych).

Przyjęto bez dyskusyi.

Do § 11. Nie wywołują zgorszenia publicznego itd. (ustęp *b)* uwag).

Przyjęto bez dyskusyi.

Do § 14. Czynnościami zakresu poruczonego zawiaduje Gmina etc.... dodać: Administracyi państwa służy prawo powierzenia załatwienia spraw zakresu poruczonego w całości lub w części organom własnym na koszt państwa.

Zakres dotychczasowy krakowskiej Dyrekcyi policyi nie doznaje zmiany skutkiem statutu niniejszego.

W drodze ustawy krajowej mogą być ze względu na dobro publiczne niektóre inne sprawy policyi miejscowej oddane do załatwienia w całości lub w części innym organom rządowym (ustęp *c)* uwag).

Przyjęto bez dyskusyi.

Do § 19 lit. *l)* skreślić i zastąpić: *l)* odpowiedzialni redaktorowie pism czasowych treści politycznej lub naukowej.

Ten ustęp przyjęto bez dyskusyi.

Przy drugim ustępie: Dodać nową literę *m:* ci, którzy nie płacą innych podatków bezpośrednich, wymienionych pod *n) o) p)* — opłacają w mieście Krakowie wyłącznie podatek osobisto-dochodowy albo pensyjny, przynajmniej 32 Koron rocznie (bez dodatków), lub tytułem podatku rentowego najmniej 40 Kor. rocznie (nie licząc dodatków).

Sprawozdawca wypowiada uwagi zawarte we wnioskach drukowanych.

R. m. dr. Ponikło wnosi, aby ustęp *m)* opiewał w sposób następujący: „ci, którzy nie płacą innych podatków bezpośrednich, wymienionych pod *n) o) p)*, podlegają w mieście Krakowie wyłącznie: 1) podatkowi osobisto-dochodowemu, 2) pensyjnemu, 3) rentowemu i opłacają tytułem jednego z powyższych podatków lub łącznie z drugim, lub wreszcie tytułem wszystkich trzech powyższych podatków kwotę najmniej 32 Koron rocznie (nie licząc dodatków)“.

R. m. dr. Seinfeld wnosi, aby § 19 opiewał jak następuje:

„Uprawnionym do wyboru jest każdy obywatel austryacki, który ukończył 24 lat życia, jest własnowolnym, oraz odpowiada wymogom, przepisanym ordynacyą wyborczą do Rady Państwa, względnie przepisom ustawy z 14 września 1896 r. L. 169 Dz. u. p. (§ 7. ust. o reprezentacyi państw. i § 9. ordyn. wyborcz.) i przynajmniej od roku przed rozpisaniem wyborów zamieszkały jest w Krakowie.

Wszyscy wyborcy głosują łącznie na 60 członków Rady miasta — a sposób przeprowadzenia wyborów unormowany jest osobną ordynacyą wyborczą“.

Odzywają się brawa i okrzyki z galeryi.

Przewodniczący wzywa galeryę, aby zachowała się spokojnie, gdyż w przeciwnym razie każe ją opróżnić.

R. m. Rotter odczytuje deklaracyę, którą na podstawie § 72. dołącza się do niniejszego protokółu, jako jego część integralną.*)

R. m. dr. Bujwid oświadcza się za wnioskiem r. m. dr. Seinfelda, jednak ze względów praktycznych popiera zapatrywanie r. m. Rottera.

Sprawozdawca broni wniosków Komisyi statutowej.

Przewodniczący poddaje najpierw pod głosowanie wniosek r. m. dr. Seinfelda, jako dalej idący.

Wniosek ten upadł.

R. m. dr. Seinfeld proponuje do wniosków Komisyi statutowej następujący dodatek: pod nową lit. *r)*: „Wszyscy pełnoletni mieszkańcy płci męskiej miasta Krakowa, którzy przynajmniej od roku w Gminie mieszkają“.

Sprawozdawca przemawia, zwalczając wniosek r. m. dr. Ponikły.

Przystąpiono do głosowania. Wniosek r. m. dr. Ponikły upadł. Wniosek Komisyi statutowej przyjęto.

R. m. dr. Seinfeld wnosi, aby nad dodatkiem przez niego uczynionym głosowano imiennie.

Wniosek o imienne głosowanie nie zyskał poparcia przez przepisaną regulaminem obrad należytą ilość głosów.

Dodatek r. m. dr. Seinfelda upadł.

Z galeryi padają uwłaczające Radzie miejskiej słowa i okrzyki.

***) Oświadczenie.**

Zgodnie z liczniejszem gronem radców za konieczne uznaję uzupełnienie Rady miasta reprezentacyą tych, którzy jej dotąd nie mają. Dążyłem do tego, wnosząc w swoim czasie dodanie nowego koła, w którem by głosowali wszyscy pełnoletni mieszkańcy miasta, głosujący do Rady Państwa. Wniosek ten, stawszy się legalną uchwałą, został później drogą reasumpcyi uchylony.

Na ostatniej sesyi sejmowej przedstawiłem przebieg tej rzeczy i zaznaczyłem zarazem, że taksamo, jak kuryę nową dla Sejmu, tak i zastępstwo dotyczących sfer społecznych w krakowskiej Radzie miasta uważam za prosty postulat sprawiedliwości, — a powiem więcej — roztropności politycznej i obywatelskiej. Przy zasadzie tej trwając, oświadczyłem dalej, że dla urzeczywistnienia tej myśli działać będę dopóty, dopóki wogóle będę miał do tego sposobność.

Sprawa ta, jak dotąd, i w Radzie miasta i w Sejmie upadła; należy ją wznowić w stosownej chwili i wznawiać wytrwale aż do osiągnięcia pomyślnego wyniku.

Rzecz tę poruszam obecnie dlatego, że walka, jaką rozmaite sfery naszego społeczeństwa toczą teraz ze wszystkimi, co na ich chorągiew i wiarę bezwzględnie przysięgać nie chcą, przybiera formy dotąd w tym stopniu niebywałe.

Rozmaite podejrzenia i insynuacye, tak dosadnie przypominające przypowieść ewangieliczną o źdźble, które się usiłuje dostrzedz w oku bliźniego bez względu na belkę w oku własnem, silnej a zasadniczej wymagają odporności ze strony drugiej.

Wszyscy zatem, stojący na gruncie postępu rzetelnego i widzący warunki społeczne znacznie wobec przeszłości zmienione, muszą zaznaczyć stałe trwanie przy zasadach demokratycznych, nie uginających się przed teroryzmem, jakim się dziś posługują w najrozmaitszych formach, umiejętnie usiłujących dostrajać się do warunków życia tych, na których się celuje.

Rozszerzenie prawa wyborczego do Sejmu i do Rad gminnych na tych, którzy je posiadają do Rady Państwa, musi być i będzie trwałym postulatem wszystkich, którzy widzą potrzebę postępowania lepszą — aniżeli się dotąd szło — drogą, i którzy w tych usiłowaniach swoich wszędzie i zawsze, gdzie im sposobność daną będzie, nie ustaną. —

W Krakowie, 8 listopada 1900 r.

Jan Rotter m. p.

Przewodniczący zarządza opróżnienie galeryi. Następuje krótka przerwa w obradach.

Po opróżnieniu galeryi sprawozdawca przedstawia dalsze dwa ustępy wniosków do § 19.

Zamiast lit. *m)* lit. *n)* w następującem brzmieniu: Właściciele i dożywotnicy nieruchomości, odziedziczonych lub przynajmniej od roku nabytych, którzy tytułem podatku gruntowego, domowo-czynszowego lub 5% podatku dochodowego od budynków uwolnionych od opłaty podatku domowo-czynszowego, płacą najmniej 12 Koron, (nie licząc dodatków).

Zamiast *n)* i *o)* umieścić *o)* i *p)*.

Oba powyższe ustępy przyjęto bez dyskusyi.

Do § 25. Ustęp drugi ma opiewać: Klasztory i Zgromadzenia duchowne męskie głosują przez swoich przełożonych lub pełnomocników, klasztory zaś i zgromadzenia duchowne żeńskie przez umocowanych do tego pełnomocników.

Ustęp końcowy: Pełnomocnikami lub zastępcami etc. (uwagi min. ust. *B*).

Przyjęto bez dyskusyi.

Do § 29 ustęp 2 dodać literę *m)*.

Ustęp 3 zamiast *m)* wstawić *n)*.

Ustęp 4 zamiast *n)* i *o)* wstawić *o)* i *p)*. (Konsekwencya zmian § 19).

Przyjęto bez dyskusyi.

Do § 36. Do ustępu przedostatniego dodać po słowach „wybranym został“ „a gdyby wybory w tych oddziałach odbyły się równocześnie, w tym oddziale, który los, wyciągnięty przez Prezydenta miasta na pełnem posiedzeniu Rady miejskiej, oznaczy“ (uwagi min. lit. *e*).

R. m. Birnbaum sądzi, że lepiejby było zatrzymać odnośny przepis statutu dotychczas obowiązującego.

Sprawozdawca wyjaśnia, że dawny przepis zostaje, tylko przyjdzie jeszcze dodatek.

Wniosek Komisyi przyjęto.

Do § 38. W ustępie drugim dodać po wyrazach: z ważnych powodów, jak z powodu wieku podeszłego, choroby, piastowania urzędu itd. (uwaga min. lit. *f*).

Przyjęto bez dyskusyi.

Do § 45 dodać ustęp po ustępie pierwszym: Ustępujący Radcy pozostają jednak w urzędzie aż do przeprowadzenia nowych wyborów (uwagi min. *F*).

R. m. dr. Paszkowski wnosi, aby pierwszy ustęp § 45 pozostawić niezmieniony i dodać następujące 4 ustępy.

Przy pierwszych wyborach na podstawie niniejszego statutu wybrani będą wszyscy sześćdziesięciu czterej członkowie Rady (§ 18).

Po upływie 3 lat od pierwszego wyboru ustępuje wskazana losem połowa członków Rady.

Losowanie radców, ustępujących z końcem pierwszego trzechlecia, winno nastąpić w takim czasie, aby nowe wybory na sześć tygodni przed ukończeniem kadencyi nastąpić mogły. Losowania dokonywa Prezydent miasta lub jeden z wiceprezydentów wobec zgromadzonej Rady.

Do liczby mandatów, opróżnionych z końcem pierwszego trzechlecia przez wylosowanie, następnie zaś z końcem sześciolecia skutkiem upływu urzędowania radców urzędujących przez lat sześć, co do których rozpisane być mają nowe wybory, dodać należy także mandaty tych radców, którzy w ciągu ostatniego trzechlecia ubyli z Rady przez śmierć, rezygnacyę lub z innych przyczyn statutem przewidzianych i co trzy lata dokonać wyboru na wszystkie opróżnione mandaty.

Sprawozdawca godzi się imieniem własnem na wniosek r. m. dr. Paszkowskiego.

Radcy miejscy ks. dr. Bukowski, dr. Staniszewski, dr. Ponikło oświadczają się przeciw wnioskowi r. m. dr. Paszkowskiego.

R. m. Bartoszewicz popiera wniosek r. m. dr. Paszkowskiego.

Wniosek Komisyi statutowej upadł, wniosek r. m. dr. Paszkowskiego przyjęto.

Do § 53. W ustępie 1) zamiast wyrazów „władzę rządową“ użyć wyrazów: „polityczną władzę krajową“ (uwag min. lit. *C*).

Przyjęto bez dyskusyi.

Do § 72. W końcu: zamiast „wniosek upada“ powiedzieć „jest odrzucony“ (uwagi min. lit. *D*).

W § 107. Ustęp końcowy: „W razie ciężkiego przekroczenia“ aż do „krajowym“ opuścić (uwagi min. lit. *h*).

Przyjęto bez dyskusyi.

Do § 108. Od orzeczeń i zarządzeń prezydenta miasta we własnym zakresie działania służy prawo odwołania się do Rady miejskiej, a od orzeczeń i zarządzeń Rady miejskiej itd. (uwagi min. *E*).

Przyjęto bez dyskusyi.

W § 110 dodać w drugim wierszu po wyrazach „Radę miejską“ — „lub przez organ w jej zastępstwie działający“ (§ 60 ustęp końcowy) itd. (uwagi min. *g*).

Przyjęto bez dyskusyi.

Jako *§ 111* nowy umieścić ustęp końcowy § 107: „W razie ciężkiego przekroczenia itd. aż do Wydziału krajowego“.

Wskutek tego § 111 do 115 będą mieć cyfry 112 do 116.

Przyjęto bez dyskusyi.

Do tytułu 17. W napisie zamiast „Wyznań“ powiedzieć „Stowarzyszeń“.

Przyjęto bez dyskusyi.

Do § 112 recte 113 dodać w ustępie 2: Sprawy te odnoszą się n. p. (uw. min. *i*).

Przyjęto bez dyskusyi.

Przy *§ 115 recte 116* r. m. dr. Paszkowski wnosi, aby z powodu uchwalonej zmiany § 45, paragraf ten opiewał w sposób następujący: § 115 *recte* 116. „Statut niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Z tym dniem tracą moc obowiązującą postanowienia tymczasowego statutu dla stoł. król. miasta Krakowa (ustawa z dnia 1 kwietnia 1866 Nr. 7 dz. ust. kr.) i późniejszych ustaw do tego statutu się odnoszących a w szczególności ustawy z dnia 12 kwietnia 1894 Nr. 32 Dz. ust. kr.

Postanowienia jednak niniejszego statutu o wiceprezydentach wejdą w życie dopiero po ukonstytuowaniu się Rady miasta, wybranej na podstawie niniejszego statutu.

Pierwsze wybory do Rady miejskiej na podstawie niniejszego statutu rozpisane będą bezzwłocznie po wejściu tegoż w życie, celem wyboru wszystkich sześćdziesięciu czterech Radców miasta (§ 18, 45).

Pierwsze wybory na podstawie niniejszego statutu przeprowadzi Prezydent miasta przy współudziale Rady miejskiej, urzędującej w chwili wejścia w życie niniejszego statutu.

Z chwilą przeprowadzenia tych wyborów tracą swe mandaty wszyscy urzędujący na podstawie poprzednich wyborów Radcy miejscy".

Sprawozdawca imieniem Komisyi cofa swe wnioski, podane w drukowanem sprawozdaniu, i godzi się na proponowane przez r. m. dr. Paszkowskiego brzmienie § 116.

Wniosek r. m. dr. Paszkowskiego przyjęto.

Na tem zakończono obrady nad statutem miejskim.

Przewodniczący o godz. 7 min. 40 wiecz. zamyka posiedzenie z powodu braku kompletu. —

Posiedzenie nadzwyczajne (144 w kad XI.) **z dnia 15 listopada 1900 r.**

Przewodniczący: Friedlein Józef, prezydent miasta.
I. Wiceprezydent miasta: dr. Pieniążek Karol.
Sekretarz Rady miejskiej: dr. Nowicki Jan.

Radców miejskich obecnych **36**. Radcy miejscy: Bereźnicki, Kroebl, Reiner, Schmelkes, Ślęk, Tilles, hr. Wodzicki, Biborski, dr. Doboszyński, ks. kan. Fox i Nowacki (**11**) nieobecność swą na tem posiedzeniu usprawiedliwili; nie usprawiedliwili zaś nieobecności swej r. m. Bujański, dr. Bujwid, Chmurski, Chyliński, dr. Jordan, dr. Leo, dr. Lgocki, Łapiński, Stryjeński, dr. hr. Tarnowski (**10**).

Początek posiedzenia o godzinie 6 wieczorem.

Sekretarz Rady miej. odczytuje następujące pisma:

1) **Drobni sprzedawcy węgla** z prośbą o wzięcie ich w obronę.

Odesłano do Komisyi węglowej. (L. 76241). —

2) **Stanisław Cercha,** artysta malarz, **o subwencyę na wydawnictwo „Pomników Krakowa".**

Odesłano do Sekcyi IV. (L. 75303). —

3) **Wydział Towarzystwa im. Tadeusza Kościuszki o wypłatę subwencyi** na budowę pomnika.

Odesłano do Sekcyi IV. (L. 76242). —

Przewodniczący podaje do wiadomości, że z dniem dzisiejszym **Kasa miejska** rozpocznie swoje czynności w nowym lokalu od strony ulicy Poselskiej i prowadzić je będzie na podstawie nowej uchwalonej przez Radę instrukcyi, wedle której odłączono od kasy likwidaturę i umieszczono ją w innym lokalu. —

R. m. dr. Rosenblatt, nadmieniwszy, że z powodu rozległości sieci drutów **kolei elektrycznej w Rynku głównym, w razie przerwania drutów** powstałoby wielkie niebezpieczeństwo dla ludności, zapytuje, czy obmyślono środki, mogące zapobiedz takiemu niebezpieczeństwu?

Przewodniczący wyjaśnia, że zanim kolej w ruch puszczoną będzie, zbierze się komisya, w której reprezentanci Gminy mogą poczynić zastrzeżenia, dotyczące bezpieczeństwa ludności, do których zarząd kolei będzie musiał się zastosować. Zarazem Przewodniczący zwraca uwagę, że Minister kolei z powodu zaszłego w Wiedniu wypadku zwołał dla tej sprawy fachową komisyę. —

R. m. dr. Rosenblatt zwraca uwagę na **potrzebę rewizyi pierwotnych list sędziów przysięgłych**, układanych przez Magistrat, a to z powodu, że obowiązki sędziów przysięgłych pełnią co dwa lata jedne i te same osoby, gdy inne nie pełnią ich zupełnie.

Radca Mgtu dr. Schlichting wyjaśnia, że listy układa się według wykazów podatkowych, wpływające jednak reklamacye ze stron różnych władz i instytucyj muszą być na podstawie przepisów uwzględnione i stąd pochodzi, że wiele osób nie pełni obowiązków sędziów przysięgłych. —

R. m. dr. Ponikło interpeluje, czy projektowane przez niego, tak ważne dla miasta **uwolnienie na lat dwadzieścia od podatków realności przebudowanych ze względów zdrowotnych lub komunikacyjnych**, a przekazane Magistratowi do przygotowania projektu ustawy postąpiło o tyle, aby mogło być załatwione przez obecnie urzędującą Radę i przedłożone Sejmowi na najbliższej sesyi?

Radca Mgtu Skrzyniarz wyjaśnia, że Magistrat pracuje nad tą sprawą, wymagającą rozległych studyów i informacyi, i że przed Bożem Narodzeniem przedłoży ją Sekcyi ekonomicznej. —

R. m. dr. Domański zapytuje, dlaczego nie otrzymał zawiadomienia jako delegat Sekcyi ekonomicznej, **o terminie odbycia Komisyi w sprawie budowy fabryki oleju przy placu Biskupim.**

Przewodniczący odpowiada, że każe sprawę tę zbadać. (L. 76407). —

Przystąpiono do porządku dziennego.

Imieniem Prezydyum i Sekcyi II. radca Mgtu Skrzyniarz wnosi:

Rada miasta uchwali!

Na pokrycie **kosztów przyjęcia Najjaśniejszego Pana w czasie Jego przejazdu przez Kraków** dnia 10 września b. r. przyznać kredyt dodatkowy w kwocie 1066 kor. 6 hal. do Działu XIV. poz. 6 budżetu r. 1900.

Przyjęto bez dyskusyi. (L. 882/pr.). —

Imieniem Prezydyum i Sekcyi II. radca Mgtu Skrzyniarz wnosi:

Rada miasta uchwali!

Na **pokrycie wydatków spowodowanych uczczeniem 70 rocznicy urodzin Najjaśniejszego Pana w dniu 18 sierpnia b. r.** przyznać kredyt dodatkowy do Działu XIV. poz. 6 budżetu roku 1900 w kwocie 8111 koron 5 hal. a mianowicie:

a) na pokrycie kosztów iluminacyi miasta w dniu 18 sierpnia b. r. w kwocie 2111 kor. 5 hal., tudzież
b) celem rozdania jednorazowych wsparć po 100 kor. dla 60-ciu podupadłych rzemieślników w kwocie 6000 koron.

Przyjęto bez dyskusyi. (L. 871/pr.). —

Imieniem Sekcyi I. radca Mgtu Skrzyniarz wnosi:

Rada miasta uchwali!

1) **Odstąpić** Instytutowi pensyjnemu dla urzędników i podurzędników c. k. austryackich kolei państwowych, względnie **c. k. Skarbowi kolejowemu kawałek gruntu z posiadłości gminnej lwh. 1783 z parceli lk. 2467/1 (Rynek kleparski) w obszarze 78 m²** w celu przydzielenia go do realności lk. parceli 1257, w zamian za skrawek gruntu z parceli lk. 1258 w obszarze 7 m² do linii regulacyjnej Rynku kleparskiego potrzebny, pod warunkiem, że rzeczony Instytut pensyjny, względnie c. k. Skarb kolejowy zapłaci gminie m. Krakowa za nadwyżkę gruntu miejskiego w ilości 71 m² czyli 20 □° ryczałtową kwotę 1600 koron równocześnie z odebraniem gruntu w posiadanie i że poniesie koszta z nabyciem połączone.

2) Do podpisania kontraktu upoważnia Rada m. obok Prezydenta miasta, r. m. Jana Rottera i dr. Walentego Staniszewskiego.

Przyjęto bez dyskusyi. (L. 69375). —

Imieniem Sekcyi I. i II. radca Mgtu Skrzyniarz wnosi:

Rada miasta uchwali!

1) **Zakupić** na rzecz Gminy m. Krakowa **dla uregulowania ulicy Łobzowskiej od p. Tomasza Będzikiewicza część parceli** lkat. 1466/1, do realności lk. 89 Dz. IV. należącej, na planie Budownictwa miej. z 25 kwietnia 1900 r. liczbą kat. 1466/2 oznaczoną, w ilości 10 □ °, za cenę po 50 koron za 1 □ °, czyli za łączną cenę kupna 500 kor. po przepisaniu gruntu na rzecz Gminy m. Krakowa w stanie wolnym od ciężarów wypłacić się mającą.

2) Koszta kontraktu, stempli i wszelkie inne koszta, z tą transakcyą połączone, poniesie Gmina m. Krakowa w całości.

3) Do podpisania kontraktu upoważnia się obok Prezydenta miasta r. m. Jana Federowicza i Jana Kwiatkowskiego.

4) Na pokrycie ceny kupna udziela się kredyt dodatkowy w sumie 500 koron dla Działu II. „Wydatki nadzwyczajne“ budżetu miejsk. za rok 1900.

Przyjęto bez dyskusyi. (L. 66256). —

Imieniem Sekcyi I. dyr. Bud. miej. Wdowiszewski wnosi:

Rada miasta uchwali!

Rada miasta w myśl swej poprzedniej uchwały z dnia 19 stycznia 1899 r., zakomunikowanej c. k. Rządowi odezwą z dnia 30 stycznia 1899 r. L 1327, oświadcza, że do **kosztów budowy trzeciego mostu na Wiśle** nie może się przyczynić nawet najmniejszą kwotą, a to z powodów, w rzeczonej odezwie podanych, oraz, że stanowczo domaga się, aby rampa dojazdowa na most była w całości wykonaną na podmurowaniu o ścianach prostopadłych.

Przyjęto bez dyskusyi. (L. 57769). —

Imieniem Sekcyi I. i II. radca Mgtu Skrzyniarz wnosi:

Rada miasta uchwali!

1) Przyjmuje się do wiadomości dokonane na licytacyi publicznej **zakupno na własność Gminy m. Krakowa realności lk. 285 Dz. VIII.** za cenę 5810 kor.

2) Na pokrycie ceny kupna z pn. udziela się kredyt dodatkowy dla Działu II. „Wydatki nadzwyczajne“ budżetu miejs. za rok 1900 w sumie 5830 koron 90 hal.

Przyjęto bez dyskusyi. (L. 62731). —

Imieniem Sekcyi IV. i II. radca Mgtu Buczkowski wnosi:

Rada miasta uchwali!

Na zapomogi dla biednych uczniów szkoły handlowej męskiej udziela się do rąk Dyrektora tejże szkoły jednorazowy **datek w kwocie 200 koron.**

Przyjęto bez dyskusyi. (L. 72186/99). —

Imieniem Sekcyi V. i II. sekretarz Mgtu dr. Zaczek wnosi:

Rada miasta uchwali!

Julii Wójcickiej udziela się kwotę 400 koron tytułem jednorazowego zasiłku **na utrzymanie łazienek na Wiśle** i w tym celu przyznaje się dodatkowy kredyt dla Działu XIV. p. 6 budżetu r. b.

R. m. Kwiatkowski wnosi, aby kwotę 400 kor. wypłacić dopiero w roku przyszłym, gdy p. Wójcicka wystawi porządne łazienki. W dyskusyi biorą udział r. m. dr. Popiel, Kwiatkowski, dr. Paszkowski i dr. Pareński.

Wniosek Sekcyi V. i II. przyjęto, wniosek r. m. Kwiatkowskiego upadł. (L. 3373). —

Imieniem Komisyi przemysłowej radca Mgtu Buczkowski wnosi:

Rada miasta uchwali!

Nad prośbą **ks. dr. Juliana Bukowskiego,** aby odsetki od funduszu 4500 złа., pozostałego z administracyi byłego bazaru m. Krakowa, przeznaczono na odczyty i naukę śpiewu dla rzemieślników w nowo otwartym „domu dla katolickich rękodzielników i robotników“, przechodzi się do porządku dziennego.

R. m. ks. dr. Bukowski zaznacza, że pragnął tylko, aby fundusz ten nie był martwy.

Wniosek Kom. przemysł. przyjęto. (L. 42299). —

Do **Komisyi dla parcelacyi i sprzedaży gruntów pofortyfikacyjnych** w miejsce p. Karola Knausa i ś. p. Szarskiego na wniosek r. m. dr. Kasparka — wybrano przez aklamacyę r. m. Jana Kantego Federowicza i Karola Rzącę. (L. 76406). —

Po wyczerpaniu porządku dziennego zamyka Przewodniczący o godz. 7 wieczorem posiedzenie jawne i zarządza tajne. —

Posiedzenie nadzwyczajne (145 w kad. XI.) **z dnia 22 listopada 1900 r.**

Przewodniczący: Friedlein Józef, prezydent miasta.
I. Wiceprezydent miasta: dr. Pieniążek Karol.
Sekretarz Rady miejskiej: dr. Nowicki Jan.

Radców miejskich obecnych **37**. Radcy miejscy: Biborski, Chyliński, dr. Doboszyński, Fritsch, Jawornicki, dr. Jordan, Kroebl, Łapiński, Nowacki, dr. hr. Potocki, dr. Popiel, dr. Rothwein, Ślęk, dr. Styczeń, Tilles i hr. Wodzicki **(16)** nieobecność swą na tem posiedzeniu usprawiedliwili; nie usprawiedliwili zaś nieobecności swej r. m. Bujański, dr. Lgocki, dr. Lustgarten, Rząca **(4)**.

Początek posiedzenia o godzinie 6 wieczorem.

Wiceprezydent dr. Pieniążek, uzasadniając nagłość sprawy, imieniem Komitetu Muzeum Narodowego wnosi:

Rada miasta uchwali!

Płacę dyrektora Muzeum narodowego ustanawia się w sumie 2400 kor. rocznie, począwszy od 1 stycznia 1901 r.

Nagłość wniosku uchwalono.

R. m. dr. Seinfeld, zgadzając się na proponowane przez Komitet muzealny podwyższenie płacy dyrektora, wnosi: Zmieniając § 13 statutu Muzeum narodowego uchwala się, że dyrektora Muzeum mianuje Rada miejska na wniosek Komitetu.

R. m. dr Kohn oświadcza się za odesłaniem wniosku r. m. dr. Seinfelda do Komitetu muzealnego.

R. m. dr. Seinfeld zgadza się, aby jego wniosek odesłać regulaminowo do Komitetu muzealnego z tem jednak zastrzeżeniem, żeby Komitet wnioski w sprawie zmiany statutu przedstawił Radzie miejskiej przed nominacyą dyrektora.

Wniosek Komitetu Muzeum narodowego przyjęto z zastrzeżeniem r. m. dr. Seinfelda, zaś wniosek tego ostatniego odesłano do Komitetu muzealnego. —

R. m. Rotter wyraża życzenie, ażeby ze strony Magistratu zarządzono co należy, aby **dzielnice, położone w pobliżu Rudawy** i do niej odprowadzające ścieki kanalikami o stałych spadkach, zabezpieczone zostały na przyszłość pod względem sanitarnym tak, aby cała okolica nie była zakażoną nieczystymi odpływami i nieprzyjemną wonią. —

R. m. dr. Bujwid zapytuje, w jakim stadyum znajduje się sprawa utworzenia **miejskiego biura pracy?**

Przewodniczący wyjaśnia, że sprawa ta przedłożoną będzie Radzie miasta w przeciągu 14 dni. —

R. m. dr. Wechsler domaga się, aby Komisya węglowa ograniczyła **sprzedaż taniego węgla miejskiego** tylko do ludzi rzeczywiście biednych, albowiem dzisiaj kupują go także ludzie stosunkowo zamożni.

R. m. dr. Ponikło w im. Komisyi węglowej wyjaśnia, że wprowadzenie ścisłej kontroli celem wykluczenia zamożniejszych osób od zakupna węgla miejskiego jest w praktyce niemożliwe. —

R. m. ks. dr. Bukowski zapytuje w jakiem stadyum znajdują się **prace nad uregulowaniem Rudawy?**

Przewodniczący wyjaśnia, że plany odpowiednie już wypracowano, ale przedewszystkiem trzeba mieć na to fundusz w wysokości 240.000 koron. —

Przystąpiono do porządku dziennego.

Radca Mgtu Skrzyniarz im. Sekcyi III. i Komisyi wodociągowej przedkłada wnioski, objęte załącznikiem do niniejszego protokółu dołączonym,*) i jego część integralną stanowiącym a rozesłanym Radcom miejskim wraz z porządkiem dziennym.

Wnioski Sekcyi III. i Komisyi wodociągowej przyjęto bez dyskusyi (L. 65885). —

Imieniem Sekcyi IV. r. m. dr. Kasparek wnosi:

Rada miasta uchwali!

1) Rada miasta przyjmuje **plan naukowy trzech klas wyższych szkoły wydziałowej św. Scholastyki,**

---

*) **Wniosek Sekcyi III. i Komisyi wodociągowej.**

Rada miasta uchwali!

Wskutek reskryptu Wydziału krajowego z dnia 27 września 1900 r. L. 65024, wydanego po porozumieniu się z c. k. Namiestnictwem i zgodnie z opinią tegoż, zawartą w piśmie z dnia 23 września 1900 r. L. 93806, Rada miasta uchwala następujące poprawki do regulaminu wodociągowego dla m. Krakowa, uchwalonego przez Radę miasta na posiedzeniu dnia 14 maja 1900 r.:

Do § 1. W ustępie pierwszym opuścić słowa: „z chwilą ogłoszenia w dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych“.

Uwaga. Zdaniem c. k. Namiestnictwa i Wydziału krajowego ogłoszenie przepisów regulaminu wodociągowego w dzienniku ustaw i rozporządzeń krajow. nie może nastąpić, gdyż regulamin wodociągowy nie nadaje się do tego w myśl ustawy z dnia 10 czerwca 1866 r. L. 13 Dz. u. kr.

Do § 2. Opuścić cały drugi ustęp tego §, opiewający: „Gmina m. Krakowa może jednak, za zezwoleniem właściwych władz, rozszerzyć zakres działalności zakładu wodociąg. miejsk. na sąsiednie gminy, na zasadzie obustronnych specyalnych umów. W takim razie przepisy te obowiązywać będą także w obrębie tych gmin, o ile władze lub rzeczone umowy czego innego nie postanowią“.

Uwaga. C. k. Namiestnictwo i Wydział krajowy twierdzą, że postanowienie powyższe nie ma ustawowej podstawy, gdyż obowiązki wynikające z regulaminu wodociąg. z rygorem ustawy nie mogłyby być nałożone na mieszkańców okolicznych gmin, w których ustawa wodociągowa krakowska nie obowiązuje.

To zapatrywanie, formalnie słuszne, gdyż ustawa wodociąg. krakowska obowiązuje tylko w obrębie gminy m. Krakowa, w istocie rzeczy nie jest przecież usprawiedliwione; nie rozchodziło się bowiem w tym przepisie o to, aby w razie rozszerzenia wodociągu na sąsiednie gminy nałożyć także na mieszkańców tych gmin — z pominięciem potrzebnej legalności — obowiązki z ustawy wodociąg. krak. wynikające, zwłaszcza takie, jak przymus i podatek wodociągowy. Przypuszczenie takie już wskutek stylizacyi tego ustępu i poczynionych w nich klauzul, uważać należy za wykluczone. Istotną myślą tego ustępu było: 1) zaznaczenie, że rozszerzenie zakresu działalności zakładu wodociąg. na gminy sąsiednie, w interesie tychże gmin takim, jak zdrowie, porządek, bezpieczeństwo publiczne, wygoda mieszkańców, rozwój fabryk i t. p., jest dopuszczalne za zezwoleniem władz, na żądanie gmin, za ich zgodą i na podstawie umów z niemi zawartych; 2) ta dążność, aby w razie poprowadzenia wodociągu w sąsiednie gminy, urządzenia wodociągowe wykonywano dobrze i bezpiecznie, wedle przepisów dla Krakowa obwiązujących, a więc wedle przepisów działu C. regulaminu wodociągów. Mimo to, aby nie tworzyć szkopułu, na którymby zatwierdzenie regulaminu wodociąg. utknąć mogło, wypada zgodzić się na skreślenie tego ustępu.

Do §§: 3, 42 i 43.

W § 3. w ustępie 1. w wierszu 2. po słowie „wodociągowe“ dodać zdanie „o ile dotyczyć będą zawiadywania wodociągiem, jako przedsiębiorstwem miejskiem“.

W tymże §, w ustępie 2. w wierszu 1. po słowie „dotyczące“ wstawić: „udzielenia pozwolenia na budowę i używanie „wszelkich urządzeń wodociągowych w obrębie administracyjnym „gminy m. Krakowa, jakoteż nadzoru nad robotami, wykonywa„nemi tak przez instalatorów, jak i przez Zarząd wodociągu miejskiego, wreszcie sprawy dotyczące“.

W § 42. w ustępie 2. wiersz 2. i w ustępie 3. wiersz 1. dalej w § 43. w ustępie 1. wiersz 3. w ustępie 2. wiersz 1. w ustępie 5. wiersz 2. wreszcie w ustępie 11. wiersz 1, zamiast „w zarządzie wodociągowym“ i „zarząd wodociągowy“ ma być w „Magistracie“ i „Magistrat“.

Uwaga. Wydział krajowy zgodnie z opinią c. k. Namiestnictwa, zażądał wyraźnego i dokładnego określenia zakresu działania Zarządu wodociąg., tudzież Magistratu odnośnie do spraw wodociągowych, wychodząc z zapatrywania, że Zarząd wodociąg. jest tylko organem pomocniczym Gminy dla zawiadywania wodociągiem, jako przedsiębiorstwem miejskiem i jako taki nie może załatwiać czynności i spraw, które z mocy ustaw należą do Magistratu, jako władzy budowniczej, względnie przemysłowej.

To zapatrywanie jest zupełnie słuszne i w ustawie budowniczej dla m. Krakowa i w ustawach przemysłowych uzasadnione. To też należy odpowiednio uzupełnić § 3. a poprawić §§: 42 i 43.

Do §§: 44, 46, 49, 50 i 56.

W § 44. ustęp 4. wiersz 3. po słowie „mrozów“ dodać „i wilgoci“.

W § 46. ustęp 3. zamiast „gwintami o średnicy przepisanej“ ma być „gwintami przepisanymi“.

W § 49. ustęp 5. po słowie „dopływowych“ dodać „od ognisk jakoteż“; w ustępie zaś ostatnim, w wierszu przedostatnim, zamiast „na całej w obrębie kanału długości“ ma być „na całej długości w obrębie kanału i aż poza jego ściany zewnętrzne“.

W § 50. ustęp 2:

Lit. *c)* wiersz ostatni, wyraz „albo“ skreślić, a natomiast wstawić „przed wejściem zaś do zbiornika“.

Lit. *d)* wiersz 2. zamiast „otwór odpływowy, połączony“, winno być „przelew łączący się następnie“. Nadto należy dać nowy ustęp opiewający: „Rura pachwowa i łącząca się z nią rura odpływowa powinny mieć średnicę w świetle przynajmniej dwa razy większą od średnicy rury dopływowej“.

Lit. *e)* wiersz 1. zamiast „rury odpływowe zbiornika, doprowadzające“, winno być „otwory łączące zbiornik z rurami odpływowemi doprowadzącemi“, zaś w wierszu 2. zamiast „należy umieścić“, ma być „powinny się znajdować“.

Lit. *f)* zamiast „dla lokatorów nieprzystępnem“, ma być „zamkniętem, posiadać przystęp dogodny“.

Na końcu ustępu należy dodać: „powinien wreszcie pozostawać pod odpowiednim nadzorem“, — a nadto dać nowy ustęp następujący: „Zbiorników, które nie mają służyć wyłącznie do spłukiwania wychodków i pisoarów, nie wolno umieszczać ani w ubikacyach wychodkowych i pisoarowych, ani pod niemi“.

Na końcu tego §. po ustępie lit. *g)* należy wstawić nowy ustęp następujący: „Używanie ołowiu i cynku do sporządzania i wykładania zbiorników jest niedopuszczalne, podobnie jak używanie do nich kitów i farb, zawierających ołów i inne składniki zdrowiu szkodliwe“.

Do § 56. W ustępie 1. wiersz 4. po słowie „mrozów“, dodać „i wilgoci, tudzież, ile możności, daleko od gazomierza“.

w dołączonem*) drukowanem sprawozdaniu Sekcyi IV. przedstawiony i poleca Magistratowi, aby tenże plan naukowy przedłożył do zatwierdzenia c. k. Radzie szkolnej krajowej.

Uwaga. Poprawki do powyższych §§, przez c. k. Namiestnictwo zażądane i sformułowane, przez Wydział krajowy przyjęte, mają na celu jasne określenie rzeczy, lub dobroć i bezpieczeństwo takich urządzen wodociągowych, jak wodomierze, rury dopływowe, zbiorniki i t. p.

Oprócz powyższych zmian, zażądanych przez Wydział krajowy zgodnie z oświadczeniem się c. k. Namiestnictwa, należy uczynić jeszcze jednę poprawkę, przeoczoną przy korekcie projektu regulaminu. mianowicie w § 48. w ustępie 8. wierszu ostatnim, należy sprostować 100 na 80.

Kraków, dnia 6. listopada 1900.

Sprawozdawca:
Skrzyniarz w. r.
Radca Magistratu.

***) Wnioski Sekcyi IV. Rady miejskiej w sprawie organizacyi szkoły wydziałowej św. Scholastyki**

powzięte na podstawie dyskusyi i porozumienia się z Radcami miejskimi, którzy na posiedzeniu Rady miejskiej w dniu 18 października 1900 r., w tejże sprawie odmienne od poprzednich wniosków Sekcyi IV. zapatrywanie wyrazili.

L. p.	PRZEDMIOT		Klasa IV.	Klasa V.	Klasa VI.	Obecne wnioski Sekcyi IV.	V.	VI.	Uwaga
			godzin			godzin			
1	Religia		2	2	2	2	2	2	
2	Język polski	1) Wniosek pierw. sekc.	3	3	3				
		2) Wniosek Bartoszewicza i innych	4	4	4				
		3) Wniosek Dra Kohna	4	4	4				
		4) Wnios. Fedorowicza	4	4	4	4	4	4	
3	Język niemiecki	ad *1*) . . .	4	3	3				
		ad *2*), *3*) .	3	3	3				
		ad *4*) . .	4	4	4	4	3	3	
4	Język francuski	ad *1*) . . .	4	3	3				
		ad *2*), *3*) .	3	2	2				
		ad *4*) . .	4	4	4	4	3	3	
5	Literatura powszechna	ad *1*) . . .	—	—	4				
		ad *2*), *3*) .	—	—	3				
		ad *4*) . .	dopiero w kurs. dopeł.			—	—	3	
6	Historya sztuki i zabytków	ad *1*) . . .	2	2	2				
		ad *2*), *3*) .	—	—	3				
		ad *4*) . .	na kursach dopełn.						
		W. Dr. Rosenblatta	—	—	3	—	2	2	
7	Historya powsz. i polska	ad *1*) . . .	2	3	2				w IV. i V. hist. pow. w VI. hist. polska
		ad *2*), *3*) .	3	3	4				
		ad *4*) . .	2	3	2	2	3	3	

L. p.	PRZEDMIOT		Klasa IV.	Klasa V.	Klasa VI.	Obecne wnioski Sekcyi IV.	V.	VI.	Uwaga
			godzin			godzin			
8	Geografia	ad *1*) . . .	1	1	1				
		ad *2*), *3*) .	2	1	—				
		ad *4*) . .	1	1	1	2	1	—	
9	Historya naturalna	ad *1*) . .	1	1	1	wypuścić ten przedmiot			
		ad *2*), *3*) .	—	—	—				
		ad *4*) . .	1	1	1				
10	Fizyka i chemia	ad *1*) . . .	2	2	1				
		ad *2*), *3*) .	3	2	—				
		ad *4*) .	2	2	1	3	2	—	
11	Hygiena	ad *1*) . .	—	1	—				
		ad *2*), *3*) .	—	2	—				
		ad *4*) . .	na kursach dopełn.			—	1	—	
12	Gospod. domowe	ad *1*)—*4*)	—	—	1	—	—	1	
13	Rachunki	ad *1*)—*4*)	2	2	2	2	2	2	
14	Geometrya	ad *1*) . . .	1	1	1				
		ad *2*), *3*) .	2	2	—				
		ad *4*) . .	razem z rysun. po 2 g.			1	1	1	
15	Rysunki	ad *1*)—*4*)	2	2	2	2	2	2	
16	Nauka o stylach	ad *1*), *4*) .	—	—	—				
		ad *2*), *3*) .	—	2	—				
17	Pedagogia	ad *1*), *4*) .	—	—	—				
		ad *2*), *3*) .	—	—	2	—	—	2	
18	Śpiew	ad *1*)—*3*) .	—	—	—				
		ad *4*) . .	1	1	1				
	Ilość godzin tygodniowo		—	—	—	26	26	28	

Uwagi. Sekcya szkolna rozpatrując wobec uwag pisemnie przedstawionych — jeszcze raz rozkład przedmiotów 3 wyższych klas szkoły wydziałowej, zaprowadziła takie tylko zmiany, które nie ubliżając celowi szkoły, skądinąd uzasadnionym żądaniom członków Rady miejskiej czynią zadość, i tak:

2) Rada miasta zastrzega sobie **dodanie kursu względnie kursów dopełniających**, których plan w swoim czasie do potwierdzenia c. k. Radzie szkolnej krajowej przedłoży.

R. m. Rotter wnosi poprawkę, aby w klasie IV. i V. zamiast po jednej godzinie, udzielano geometryi wraz z rysunkiem po 2 godziny, zaś aby w klasie 4-tej jednę godzinę geometryi skreślić, przeto uzyskanoby we wszystkich 3-ech klasach równą ilość godzin wykładowych po 27 tygodniowo.

Sprawozdawca na tą poprawkę się zgadza.

R. m. dr. Domański wnosi: 1) Nad wnioskiem Sekcyi szkolnej decyzyę się odracza. 2) Uprasza się Prezydenta miasta, by w drodze właściwej zasięgnął w sprawie, o którą chodzi, opinii dyrekcyi i grona nauczycielskiego i tę pełnej Radzie przedłożył.

R. m. dr. Rosenblatt utrzymuje swój wniosek, podany na poprzedniem posiedzeniu, aby z planu naukowego skreślić wykład historyi sztuki i zabytków w klasie IV. i V.

W dyskusyi biorą jeszcze udział r. m. dr. Bujwid, dr. Domański, dr. hr. Tarnowski, ks. dr. Spis, Bartoszewicz, Rotter, dr. Ponikło, ks. dr. Bukowski i sprawozdawca.

Wnioski r. m. dr. Domańskiego i dr. Rosenblatta upadły, wnioski Sekcyi IV. wraz z poprawką r. m. Rottera przyjęto. (L. 75928). —

Imieniem Sekcyi I. i II. radca Mgtu Skrzyniarz wnosi:

Rada miasta uchwali!

Udziela się kredyt dodatkowy w kwocie 294 kor. 40 hal. dla Działu I. 10) c. r. 1900 **Pomoc do opalania biur.**

Wniosek przyjęto bez dyskusyi. (L. 60116). —

Imieniem Sekcyi I. i II. radca Mgtu Skrzyniarz wnosi:

Rada miasta uchwali!

1) Udziela się kredyt dodatkowy w kwocie 20.317 koron dla Działu IX. 10) *d.* r. 1900 **donajęcie sił roboczych do czyszczenia miasta.**

2) Uprasza się Prezydenta miasta o zarządzenie, iżby uchwałę Rady miejskiej z dnia 16 marca 1898 r. dotyczącą kredytów dodatkowych organa miejskie w przyszłości ściśle przestrzegały.

Przyjęto bez dyskusyi. (L. 67542). —

Na wniosek Przewodniczącego zamknięto o godzinie 7 minut 30 wieczorem posiedzenie jawne, a przystąpiono do posiedzenia tajnego. —

1) Sekcya pragnąc podnieść uprawę języka ojczystego, godzi się na to, aby temu przedmiotowi we wszystkich klasach poświęcić po 4 godziny tygodniowo. Godzinę tę zyskała Sekcya szkolna przez wypuszczenie historyi naturalnej, która przez plan normalny nie jest wymaganą, albowiem jest już przedmiotem nauki w 3 niższych klasach szkoły wydziałowej. Oprócz tego zwrócić należy na to uwagę, że powtórzenie tego przedmiotu po 1 godz. tygodniowo nie wydałoby żadnych rezultatów.

Natomiast obstaje Sekcya przy ilości godzin, wyznaczonej dla języków niemieckiego i francuskiego, bo inaczej cel, t. j. wyuczenie się tych języków, byłby zwichniętym.

2) Co do literatury powszechnej sądzi Sekcya, że wiadomości odpowiednie mogą być także udzielone we wykładzie trzechgodzinnym na jednym roku.

3) Co do historyi sztuki, która dotąd najwięcej wywołała sporów, jakkolwiek była dotychczas bez żadnego zarzutu wykładaną na kursach dopełniających, sądzi Sekcya szkolna, że można zrobić to ustępstwo przeciwnikom tego wykładu, aby ograniczyć przedmiot do dwóch lat najwyższych, gdzie wiek uczenic odpowiada zupełnie wiekowi panienek z dotychczasowych kursów dopełniających. Sekcya szkolna nie podzieła jednak zdania, aby zaprowadzać nowy przedmiot „nauki o stylach“, bo rzecz ta może być traktowaną snadnie na tle historyi sztuki, razem z innymi pokrewnymi faktami, albo jak w dzisiejszym rozkładzie przedmiotów kursów dopełniających — w połączeniu z rysunkami.

4) W dziedzinie nauki historyi dodajemy chętnie jednę godzinę w klasie VI., celem gruntowniejszego poznania dziejów ojczystych.

5) Z nowo projektowanych przedmiotów dodajemy naukę pedagogii 2 godziny w klasie VI., przez wzgląd na to, że przedmiot ten, wogóle dla wykształcenia ważny, nabiera tem większego znaczenia skutkiem rozporządzenia Rady szkolnej krajowej, wedle którego ukończone uczenice wyższej szkoły wydziałowej mogą być przyjęte do praktyki w szkołach ludowych i składać egzamina bez potrzeby uczęszczania do seminaryów nauczycielskich. Aby uzyskać miejsce na te wykłady, bez nadmiernego obciążenia uczenic, zmieniła Sekcya rozkład godzin geografii i fizyki, przeznaczając te przedmioty na klasę IV. i V.

Uwzględniając w ten sposób w ramach ustawy życzenia Radców miejskich, Sekcya IV. wnosi:

Rada miejska

1) przedstawi do zatwierdzenia Radzie szkolnej krajowej plan naukowy 3 klas wyższych szkoły wydziałowej, przedstawiony powyżej przez Sekcyę szkolną;

2) zastrzega sobie dodanie kursu, a względnie kursów dopełniających, których plan w swoim czasie do potwierdzenia Radzie szkolnej krajowej przedstawi.

Kraków, dnia 9 listopada 1900 r.

Kasparek, w. r.
sprawozdawca.

Posiedzenie nadzwyczajne (146 w kad. XI.) **z dnia 29 listopada 1900 r.**

Przewodniczący: Friedlein Józef, prezydent miasta.
I. Wiceprezydent miasta: dr. Pieniążek Karol.
Sekretarz Rady miejskiej: dr. Nowicki Jan.

Radców miejskich obecnych **36**. Radcy miejscy: Bereźnicki, Biborski, Chmurski, Epstein, Fritsch, Jawornicki, dr. Jordan, Kroebl, dr. Lgocki, Łapiński, Nowacki, dr. Paszkowski, dr. Popiel, dr. Rosenblatt, Ślęk, Stryjeński, Tilles, dr. Weigel **(18)** nieobecność swą na tem posiedzeniu usprawiedliwili; nie usprawiedliwili zaś nieobecności swej r. m. Birnbaum, Bujański, dr. hr. Tarnowski **(3)**.

Początek posiedzenia o godzinie 6 wieczorem.

Radca Mgtu dr. Schlichting, uzasadniwszy nagłość sprawy, imieniem Sekcyi III. wnosi:

Rada miasta uchwali!

Rada miasta przyjmie **udział w wiecu miast w Wiedniu** w miesiącu grudniu odbyć się mającym, przez delegatów z grona Rady miasta wybranych.

R. m. dr. Seinfeld oświadcza się przeciw wnioskowi Sekcyi III. Radcy miejscy dr. Kasparek, dr. Styczeń i ks. dr. Bukowski popierają wniosek Sekcyi III.

Wniosek Sekcyi III. przyjęto. (L. 77728).

R. m. hr. Wodzicki wnosi, aby wysłać na ten wiec jako delegatów r. m. dr. Kasparka i dr. Leo pod przewodnictwem Prezydenta lub też I. Wiceprezydenta.

Wniosek r. m. hr. Wodzickiego przyjęto. —

R. m. dr. Bujwid odczytuje interpelacyę, którą na podstawie § 72 statutu gminnego dołącza się do niniejszego protokółu, jako jego część integralną. *)

*) Interpelacya r. m. Dra Bujwida opiewa:

W imieniu grona Radców, oraz swojem, mam zaszczyt zapytać JWgo Pana Prezydenta, czy znane mu są sprawozdania dzienników krakowskich o przebiegu zgro-

Przewodniczący oświadcza, że jeżeli ma interweniować u władz właściwych, to musi znać z imienia i z nazwiska osoby poszkodowane.

Wniosek r. m. dr. Seinfelda otwarcia dyskusyi nad tą interpelacyą upadł. —

Radca Mgtu dr. Schlichting imieniem Sekcyi III. i II. wnosi:

Rada miasta uchwali!

Przyznaje się kredyt dodatkowy w kwocie 10260 koron do Działu XIV. „Wydatki nadzwyczajne“ budżetu r. 1900 na **koszta spowodowane przeprowadzeniem wyborów do Rady państwa w r. 1900.**

R. m. dr. Kasparek zapytuje, czy lokale przeznaczone dla komisyj wyborczych są wygodne.

Przewodniczący wyjaśnia, że wydano zarządzenia celem zapewnienia jak największej wygody i swobody dla głosujących.

Wniosek Sekcyi III. i II. przyjęto. (L. 69380). —

Imieniem Sekcyi V. i II. sekretarz Mgtu Banaś wnosi:

Rada miasta uchwali!

Udziela się do Dz. X. poz. 4 lit. *b*. **jednorazowe wsparcia dla ubogich miejscowych** budżetu r. 1900 kredyt dodatkowy w kwocie 2000 koron.

Wniosek przyjęto bez dyskusyi. (L. 74410). —

Imieniem Komisyi budowy Muzeum przemysłowego dyr. Bud. miej. Wdowiszewski wnosi:

Rada miasta uchwali!

Rada miasta zatwierdza wypracowany przez Komisyę **program budowy Muzeum przemysłowego** dla konkursu II. stopnia (ściślejszego) i upoważnia Prezydenta miasta do rozpisania tegoż.

R. m. hr. Wodzicki oświadcza się za odroczeniem budowy ze względu na brak funduszów.

R. m. dr. Leo wnosi: „Sprawę budowy Muzeum przemysłowego zwraca się do Komisyi przemysłowej z poleceniem, by do rozpatrzenia sprawy zaproszono jak najprędzej kilku reprezentantów sfer przemysłowych oraz Izby handlowo-przemysłowej, oraz by przedłożono w swoim czasie wnioski do rozpatrzenia Sekcyi skarbowej, zanim powtórnie wejdą pod obrady Rady miejskiej. Wzmocniona Komisya ma przedłożyć swoje wnioski Radzie miasta w ciągu trzech miesięcy“.

W dalszej dyskusyi wzięli udział r. m. dr. Kohn, dr. Leo, ks. dr. Bukowski, dr. Domański.

Po uchwaleniu zamknięcia dyskusyi na wniosek r. m. dr. Seinfelda, z zapisanych do głosu przemawiają jeszcze: r. m. Rotter, dr. Leo (po raz trzeci za zezwoleniem Rady miasta), r. m. dr. Seinfeld i sprawozdawca.

Wniosek r. m. dr. Leo upadł. Wniosek Komisyi nie uzyskawszy większości głosów upadł. (L. 62127). —

Imieniem Prezydyum radca Mgtu Goliński wnosi:

Rada miasta uchwali!

Z powodu rozpisania powszechnych **wyborów do Rady państwa** z kuryi V. (ogólnej) na dzień 13 grudnia b. r, zaś z kuryi II. (miasto) na dzień 20 grudnia b. r. **deleguje się** — stosownie do przepisów ordynacyi wyborczej do Rady państwa, **do 14 komisyj wyborczych kuryi V.**, oraz **do 6 komisyj wyborczych kuryi II. po trzech Radców miejskich**, na załączonej liście wymienionych.

Spis Radców miejskich z uwidocznieniem przeznaczenia ich do poszczególnych Sekcyj kuryi V. względnie załącza się *)

Wniosek Prezydyum przyjęto. (L. 76238). —

Przewodniczący zamyka o godzinie 8 minut 10 wieczorem posiedzenie z powodu braku kompletu. —

---

madzenia wyborczego z dnia 25 b. m. w Ujeżdżalni odbytego.

Sprawozdania te piętnują nietaktowne, a nawet wprost oburzające zachowanie się policyi, która zamiast utrzymywania porządku, sprawia zamięszanie, bije i kaleczy spokojnych i poważnych obywateli miasta.

Jeżeli tego rodzaju postępowanie policyi istotnie miało miejsce — zapytujemy JWPana Prezydenta, co zamierza uczynić, ażeby w przyszłości organa policyjne, do których utrzymania i nasze miasto przyczynia się znacznym funduszem, były należycie o swoich obowiązkach pouczone.

Zapytujemy również JWPana Prezydenta, czy prawdą jest, że jeden z urzędników Akcyzy miejskiej podczas tegoż Zgromadzenia bił i kaleczył uczestników Zgromadzenia. Jeżeli to jest prawdą, czy JWPan Prezydent zamierza poczynić kroki, celem należytego ukarania winnego. *Prof. O. Bujwid,* r. m. wł. r.

---

*) Radcy miejscy proponowani, względnie wybrani do komisyj wyborczych dla kuryi V (powszechnej):

Do Sekcyi I.:
Dr. Bandrowski Ernest,
Bartoszewicz Kazimierz,
Birnbaum Juda.

Do Sekcyi II.:
Bereźnicki Julian,
Beringer Wandalin,
Epstein Juliusz.

Do Sekcyi III.:
Biborski Aleksander,
Bujański Wawrzyniec,
Reiner Eugeniusz.

Do Sekcyi IV.:
Dr. Bujwid Odon,
X. Dr. Bukowski Julian,
Dr. Kohn Maksymilian.

Do Sekcyi V.:
Chmurski Roman,
Chyliński Michał,
Dr. Propper Albert.

Do Sekcyi VI.:
Dr. Staniszewski Walenty,
Dr. Doboszyński Adam,
Dr. Lustgarten Ludwik.

Do Sekcyi VII.:
Dr. Domański Stanisław,
Federowicz Jan Kanty,
Rząca Karol.

Do Sekcyi VIII.:
X. kan. Fox Maciej,
Fritsch Herman,
Landau Hirsch.

Do Sekcyi IX.:
Dr. Górski Piotr,
Jawornicki Józef,
Dr. Rosenblatt Józef.

Do Sekcyi X.:
Dr. Jordan Henryk,
Dr. Kasparek Franciszek,
Dr. Rothwein Leon.

Do Sekcyi XI.:
Kwiatkowski Jan,
Dr. Weigel Ferdynand,
Schmelkes Mojżesz.

Do Sekcyi XII.:
Łapiński Jan,
Nowacki Władysław,
Dr. Seinfeld Herman.

Do Sekcyi XIII.:

Dr. Pareński Stanisław,
Dr. Paszkowski Franciszek,
Tilles Emanuel.

Radcy miejscy proponowani, względnie wybrani do komisyj wyborczych dla kuryi II (miasta).

Do Sekcyi I.:

Dr. Popiel Paweł,
Dr. hr. Potocki Andrzej,
Birnbaum Juda.

Do Sekcyi II.:

Reiner Eugeniusz,
Bujański Wawrzyniec,
Epstein Juliusz.

Do Sekcyi III.:

Schwarz Henryk,
Slęk Franciszek,
Dr. Horowitz Leon.

Do Sekcyi IV.:

X. Dr. Spis Stanisław,
Dr. Leo Juliusz,
Dr. Kohn Maksymilian.

Do Sekcyi V.:

Stryjeński Tadeusz,
Dr. Styczeń Wawrzyniec,
Dr. Lustgarten Lndwik.

Do Sekcyi VI.:

Dr. hr. Tarnowski Stanisław,
Biborski Aleksander,
Dr. Propper Albert.

Nakładem gminy miasta Krakowa. — Czcionkami drukarni Związkowej w Krakowie, pod zarządem A. Szyjewskiego.